

NEAK KHLOAM MEUL - OBSERVER BULLETIN

[illegible]

- ⇒ រដ្ឋបាលក្រុងស្ទើរពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ ឆ្នាំ២០១៣ ខុមហ្វ្រែល (ទំព័រ ១)
- ⇒ សេចក្តីប្រកាសលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំ រវាងគណបក្សការចម្រុះកែទម្រង់ការបោះឆ្នោតគណបក្សនយោបាយទំព័រ (ទំព័រ ៦)
- ⇒ សេចក្តីថ្លែងការណ៍សម្តីនូវការបោះឆ្នោត និងបន្ទប់ស្តារការណ៍ថ្ងៃបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៣ (ទំព័រ ៧)
- ⇒ លទ្ធផលសង្កេតដោយសង្ខេបស្តីពីការឃ្លាំមើលសភា និងតំណាងរាស្ត្រ/បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត (ទំព័រ ៩)
- ⇒ កិច្ចពិភាក្សាតុល្យលនៅតាមបណ្តាខេត្ត ស្តីពីការដាក់បេក្ខជនស្ត្រីឈរឈ្មោះប្រឆាំង៥០% (ទំព័រ ១៧)
- សម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឆ្នាក់ក្រោមជាតិអណ្តូងទី២ ឆ្នាំ២០១៤
- ⇒ សម្តីមើលលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត ក្រុមប្រឹក្សាឆ្នាក់ក្រោមជាតិ (ទំព័រ ១៨)

ខុមហ្វ្រែលជាមួយបន្ទប់ស្ថានការណ៍នៃសម្ព័ន្ធអង្គការសង្គមស៊ីវិល បានធ្វើការវាយតម្លៃអំពីដំណើរការ និងការចាត់ចែងការបោះឆ្នោតទាំងមូល (ក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយពេលបោះឆ្នោត) នៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ នីតិកាលទី៥ ឆ្នាំ២០១៣ថា «មិនទាន់សេរី និងយុត្តិធម៌ទេ» បើទោះបីជាមានការចុះករណីហិង្សាធ្ងន់ធ្ងរ និងគ្មានការសម្លាប់សកម្មជនអ្នកនយោបាយ និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់យុវជនក្នុងយុទ្ធនាការបោះឆ្នោតក៏ដោយ។

យុត្តិធម៌ និងសុចរិតភាពក្នុងការបោះឆ្នោតលើកនេះបានធ្លាក់ចុះ បើធៀបជាមួយការបោះឆ្នោតមុនៗ ចាត់ចែងដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត(គ.ជ.ប) ដែលស្ថិតនៅក្រោមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ការបោះឆ្នោតសេរី និងយុត្តិធម៌រួចទៅហើយ។ មានបញ្ហាសំខាន់ៗមិនត្រូវបានកែលម្អដែលប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការ និងការចាត់ចែងរួមមាន ៖

ក) គ្មានភាពស្មើគ្នាក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរួមមាន ទូរទស្សន៍ និងវីឡូ ជាច្រើនលើសលុបបានផ្សាយលំអៀងយ៉ាងខ្លាំងទៅរកគណបក្សកាន់អំណាច ហើយផ្សព្វផ្សាយប្រឆាំងទៅនឹងគណបក្សដទៃទៀត។

ខ) បរិយាកាសខ្វះអព្យាក្រឹត្យ និងការជ្រៀតជ្រែករបស់រដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ កងនគរបាល និងមន្ត្រីតុលាការ ដែលបានធ្វើសកម្មភាពយោសនាបោះឆ្នោត និងគាំទ្រគណបក្សកាន់អំណាច ព្រមទាំងរារាំងប្រឆាំងនឹងគណបក្សនយោបាយផ្សេងទៀត។

គ) បញ្ហាបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត ឈ្មោះស្ទួនប្រមាណជាង សាមសិបម៉ឺនឈ្មោះ ជាពិសេសការចេញលិខិតបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណសំរាប់បំរើឲ្យការបោះឆ្នោតនេះមានរហូតដល់ជាងមួយលានលិខិត ក្នុងនោះមានភាពមិនប្រក្រតីជាច្រើន រួមទាំង ការលុបលាងបានភ្លាមៗនូវទឹកខ្មៅលើម្រាមដៃ ដែលនាំឲ្យមិនអាចធានាមនុស្សម្នាក់បោះឆ្នោតបានតែម្តង។

ឃ) បញ្ហាបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត អ្នកបោះឆ្នោតបាត់ឈ្មោះ (ដូរ ខុសឈ្មោះ ឬលុបឈ្មោះ ឬ...) អ្នកបោះឆ្នោតជាច្រើនបាន

បាត់បង់សិទ្ធិបោះឆ្នោត បើទោះបីពួកគេមានឆន្ទៈ និងបានចេញទៅដល់ការិយាល័យបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែមិនបានបោះឆ្នោតមាន **៤៨%**^១ នៃអ្នកមិនបានបោះឆ្នោត (អ្នកមិនមានទឹកខ្មៅលើម្រាមដៃ) និងភាពមិនប្រក្រតីប្រមាណជាង មួយម៉ឺនករណី នៅថ្ងៃបោះឆ្នោត រួមទាំងការដឹកជញ្ជូនអ្នកបោះឆ្នោតពីខេត្តមួយឲ្យបោះទៅខេត្តមួយផ្សេងទៀត។

ង) ការបាត់សិទ្ធិឈរឈ្មោះរបស់មេដឹកនាំគណបក្សប្រឆាំងលោក សម រង្ស៊ី ជាបេក្ខជនឲ្យគេបោះឆ្នោតបាន។

ច) ការលម្អៀង និងមិនឯករាជ្យរបស់ស្ថាប័នរៀបចំការបោះឆ្នោត និងការដោះស្រាយវិវាទបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប និងក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ) ដោយការខ្វះតម្លាភាព និងការខ្វះយុត្តិធម៌ ក្នុងការបំពេញភារកិច្ច និងតួនាទីរបស់ខ្លួន។ ស្ថាប័នទាំងនេះ ជានិច្ចកាលព្រងើយកន្តើយ ការអនុវត្តអនុសាសន៍ក្នុងការកែលម្អការបោះឆ្នោត ឬបដិសេធចោលស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅនឹងបណ្តឹងតវ៉ា និងជំទាស់របស់គណបក្សនយោបាយផ្សេងដែលមិនមែនជាគណបក្សកាន់អំណាចដែលក្នុងនោះមានយ៉ាងតិចចំនួនប្រហែល៧០០បណ្តឹងក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោត។

ឆ) ការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ធនធានរដ្ឋមិនបានត្រឹមត្រូវ និងការយកទីធ្លាសាធារណៈយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់មកប្រើប្រាស់ពីសំណាក់គណបក្សកាន់អំណាច ។

ជ) ការកើនឡើងនៃការទិញសន្លឹកឆ្នោតដោយគណបក្សកាន់អំណាច ជាពិសេសអំឡុងពេលមុនយោសនាបោះឆ្នោតមានគម្លាតគ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការចំណាយថវិកាយោសនាបោះឆ្នោតរវាងគណបក្សកាន់អំណាច និងគណបក្សប្រកួតប្រជែងផ្សេងៗ។

មានបរិយាកាស ការបំភិតបំភ័យ ការគំរាមកំហែងដល់ម្ចាស់ឆ្នោត និងសកម្មជនគណបក្សនយោបាយប្រកួតប្រជែង ចាប់ពីអំឡុងពេលបោះឆ្នោតរហូតដល់ក្រោយពេលបោះឆ្នោត។

^១ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ខុមហ្វ្រែលក្រោយពេលបោះឆ្នោត

តាំងពីមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរ រហូតដល់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ គាំទ្រគណបក្សកាន់អំណាចបានលើកឡើងជាញឹកញាប់លើការ ព្រមានអំពីលទ្ធភាព សង្គ្រាម ឬយោធាយកអំណាចវិញបើមាន ការផ្លាស់ប្តូររដ្ឋាភិបាល និងរហូតដល់មានសកម្មភាពជាក់ស្តែង ដូចជាការដាក់ពង្រាយកងទ័ពប្រដាប់អាវុធ យុទ្ធភ័ណ្ឌ យោធានៅ ក្នុងអំឡុងពេលដោះស្រាយវិវាទបោះឆ្នោត (ក្រោយពេលបោះ

ឆ្នោត)។ បរិយាកាសបំភិតបំភ័យ គំរាមកំហែង និង ដំណើរការ និងការចាត់ចែងបោះឆ្នោត ខ្វះយុត្តិធម៌ និង ខ្វះសុចរិតភាពធ្ងន់ធ្ងរដែលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលបោះឆ្នោតនាំឲ្យ គណបក្សកាន់អំណាចមានប្រៀប ព្រមទាំងមិនឆ្លុះបញ្ចាំង ឆន្ទៈ ដោយសេរីរបស់អ្នកបោះឆ្នោតពេញលេញ និងមានការថយចុះ ចំនួនបេក្ខជនជាស្ត្រីជាប់ឆ្នោត។

ក្របខណ្ឌច្បាប់

អង្គការសង្កេតការណ៍ជាតិ និងអន្តរជាតិនានាបានធ្វើការកត់ សំគាល់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងបានធ្វើអនុសាសន៍ជាច្រើន សម្រាប់ធ្វើការកែទម្រង់ចំពោះ ស្ថាប័នបោះឆ្នោត ការធ្វើ វិសោធនកម្មច្បាប់ និងកែលំអបញ្ញត្តិច្បាប់បោះឆ្នោត។

ស្ថាប័នរៀបចំការបោះឆ្នោត ជាស្ថាប័នមានតួនាទីយ៉ាង សំខាន់សម្រាប់ធ្វើអោយមានស្ថិរភាពនយោបាយតាមរយៈការ រៀបចំអោយមានការបោះឆ្នោតមួយដែលត្រឹមត្រូវ យុត្តិធម៌ តម្លា ភាព និងមានសារៈប្រយោជន៍ក្នុងការពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេ យ្យ។ ដើម្បីស្ថាប័ននេះបំពេញភារកិច្ចដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ លុះត្រាតែស្ថាប័ននេះមានឯករាជ្យភាព មានសមត្ថភាព មាន សមត្ថកិច្ច និងមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើកិច្ចការនេះ។ ក្នុង គោលគំនិតទាំងអស់នេះហើយបានជាច្បាប់រៀបចំការបោះឆ្នោត បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការ បោះឆ្នោត ដែលជាស្ថាប័នកំពូលមានភារកិច្ចរៀបចំការបោះ ឆ្នោត ត្រូវតែជាស្ថាប័នឯករាជ្យ និងអព្យាក្រឹត^២។ ថ្វីត្បិតតែ មាត្រា១២នៃច្បាប់ចែងធានានូវការចរិតអនុវត្តការងារបោះឆ្នោត យ៉ាងដូច្នេះមែន ប៉ុន្តែនៅមានការរិះគន់ថា៖

- សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតមិន ឯករាជ្យ ដោយសារការជ្រើសរើសមិនមានតម្លាភាព និង តាមរយៈក្រសួងមហាផ្ទៃ និងរាជរដ្ឋាភិបាល ។
- នៅក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោតនេះ មិនបានយកចិត្តទុកដាក់ចែងពី តំណែងអគ្គលេខាធិការនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការ បោះឆ្នោតទាល់តែសោះ។ តាមការពិតទៅវិញនោះ តំណែង នេះមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដឹកនាំប្រតិបត្តិការ ការងាររបស់ គ.ជ.ប ទាំងមូលទៅវិញ។

- អំណាចវិនិច្ឆ័យវិវាទការបោះឆ្នោតត្រូវបាន គ.ជ.ប ផ្ទេរទៅ អោយគណៈកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោតថ្នាក់ក្រោមដែលនាំ អោយមានការរិះគន់ថា មិនហ៊ានដោះស្រាយវិវាទធំៗ មាន ការលំអៀង និងមិនយុត្តិធម៌។
- ដោយសារកិច្ចការវិនិច្ឆ័យវិវាទបោះឆ្នោត ត្រូវការអោយ មានជំនាញច្បាប់ និងមានជំនាញដោះស្រាយ ការណ៍នេះ ធ្វើអោយសាធារណៈជនមិនមានជំនឿទុកចិត្តលើការ សម្រេចរបស់គណៈ កម្មាធិការ និងគណៈកម្មការរៀបចំ ការបោះឆ្នោត ព្រោះសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការ និង គណៈកម្មការទាំងនោះមិនសូវជាមានអ្នកដែលមានចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ខាងច្បាប់ ខាងតុលាការនោះទេ។
- ថ្វីត្បិតតែច្បាប់បោះឆ្នោតបានកំណត់ថា គ.ជ.ប ត្រូវតែជា ស្ថាប័នឯករាជ្យ និងអព្យាក្រឹត ប៉ុន្តែយើងឃើញថា គ.ជ.ប មានចំណុចខ្សោយដូចតទៅ៖

⇒ ជាស្ថាប័នបង្កើតដោយ ច្បាប់បោះឆ្នោត មិនមែនជា ស្ថាប័នធម្មនុញ្ញនោះទេ។ ឈ្មោះបេក្ខជនសមាជិក គ.ជ.ប ត្រូវស្នើឡើងដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ ដែលហាក់ដូចជា ស្ថាប័ននេះបានកើតឡើងពីអំណាចនីតិប្រតិបត្តិផងដែរ។

ការដោះស្រាយវិវាទ

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតបច្ចុប្បន្ន គ.ជ.ប មានតួនាទីពីរគឺ រៀបចំការបោះឆ្នោត និងដោះស្រាយវិវាទបោះ ឆ្នោត។ ចំពោះតួនាទីដោះស្រាយវិវាទបោះឆ្នោត គ.ជ.ប ប្រៀបបីដូចជាតុលាការមួយដូច្នោះដែរ។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោត គ.ជ.ប មានអំណាចបដិសេធលទ្ធផលបោះ ឆ្នោត ដកបេក្ខភាពរបស់វន្តបុគ្គល ឬរបស់គណបក្សទាំងមូលជា ដើម។ ប៉ុន្តែទោះជាច្បាប់បានផ្តល់អំណាចបែបនេះក៏ដោយ គេ

^២ មាត្រា១២៖ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ជាអង្គការឯករាជ្យ និងអព្យាក្រឹតក្នុងការអនុវត្តសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

គេសង្កេតឃើញថា គ.ជ.ប មិនបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនឲ្យបានពេញលេញនោះទេ ហើយមានការរិះគន់ជាច្រើនពីសាធារណៈជន និងពីអង្គការជាតិ អន្តរជាតិទាំងឡាយ។ ដូចនេះជាការចាំបាច់ណាស់ដែលត្រូវតែពិនិត្យលើអំណាចរបស់ គ.ជ.ប ជាថ្មីម្តងទៀត និងត្រូវធ្វើការកែលម្អដើម្បីឲ្យការងារបោះឆ្នោតអាចដំណើរការដោយប្រសិទ្ធភាព។

កន្លងមកមានការរិះគន់ពីនីតិវិធីកាត់ក្តីរបស់ គ.ជ.ប និងគណកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោតផ្សេង ទៀត។ កុំថាឡើយដល់នីតិវិធីកាត់ក្តីរបស់ គ.ជ.ប និងគណកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោត សូម្បីតែនីតិវិធីតុលាការ ធម្មតាក៏មានបញ្ហា និងទទួលការរិះគន់ផងដែរ។ ដូចនេះ ជាការប្រសើរត្រូវមាននីតិវិធីមួយពិសេស ដែលមានតម្លាភាព និងធានាឲ្យមាននូវភាពយុត្តិធម៌ដល់ភាគីរីករទាំងឡាយ។

ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ

បច្ចុប្បន្ននេះ ទាំងប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និងជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គឺជាប្រព័ន្ធសមាមាត្រ។ តាំងតែពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មកម៉្លេះនេះ ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិលបានធ្វើអនុសាសន៍ និងអំពាវនាវសុំឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកុំប្រើប្រព័ន្ធសមាមាត្រ និងសុំឲ្យប្រើប្រព័ន្ធកត្តនាមវិញ ដោយមិនចង់ឲ្យមានការបែងចែកគណបក្សនយោបាយនៅក្នុងស្រទាប់ប្រជាពលរដ្ឋតាំងតែថ្នាក់មូលដ្ឋាននោះទេ។ ប៉ុន្តែការទាមទារនេះមិនត្រូវបានទទួលយក និងយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកនយោបាយទេ។ ការទាមទារសុំឲ្យប្រើប្រព័ន្ធកត្តនាម ដោយសារការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រតាមប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន (ប្រព័ន្ធសមាមាត្រ) ប្រជាពលរដ្ឋតែងតែឮត្រូវថា តំណាងរបស់គេមិនមែនជាតំណាងរបស់រាស្ត្រពិតប្រាកដនោះទេ គឺឯកឧត្តម លោកជំទាវសមាជិកសភាទាំងនោះជាតំណាងបក្ស និងធ្វើការឲ្យបក្សដោយមិនសូវខ្វល់ពីសុខទុក្ខរាស្ត្រនោះឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតប្រព័ន្ធសមាមាត្រអនុញ្ញាតបានតែអ្នកដែលជាសមាជិកគណបក្សប៉ុណ្ណោះទើបអាចឈរឈ្មោះឲ្យគេបោះឆ្នោតបាន។

អ្នកនយោបាយធ្លាប់លើកឡើងថា មូលហេតុយកប្រព័ន្ធសមាមាត្រ គឺក្នុងគោលបំណងឲ្យគណបក្ស តូចៗអាចនឹងរួមចំណែក និងទទួលបានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភាផងដែរ។ ប៉ុន្តែជាលទ្ធផល រូប

មន្ត្រីមជ្ឈមភាគធំបំផុត បានរារាំងមិនឲ្យគណបក្សតូចៗអាចនឹងដណ្តើមអាសនៈណាមួយនោះបានទេ ព្រោះគណបក្សតូចអាចសង្ឃឹមថា នឹងដណ្តើមបានតែអាសនៈនៅសល់ប៉ុន្តែតាមរូបមន្តអាសនៈនៅសល់ត្រូវឲ្យគណបក្សដែលមានសំឡេងឆ្នោតច្រើនតែប៉ុណ្ណោះ។

ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រជ្រើសតាំងនូវការអនុវត្តបែបចម្រុះ អនុវត្តទាំងប្រព័ន្ធសមាមាត្រ និងប្រព័ន្ធកត្តនាម ដោយមានបញ្ចូលនូវយន្តការនៃបញ្ជីបេក្ខជនឯករាជ្យទៀតនោះ នេះជាការឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញនូវជំហានវិវត្តថ្មីមួយទៀតចំពោះដំណើរការបោះឆ្នោតតាមលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា។ ជាពិសេសវាក៏បង្ហាញនូវវិសាលភាពអនុវត្តស្របតាមស្មារតីវិជ្ជាជន្មនុញ្ញ ដែលបានចែងថា អំណាចទាំងអស់ជារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ (មាត្រា ៥១ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ) តាមរយៈការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ (អ្នកបំរើរាស្ត្រ) បែបប្រព័ន្ធសមាមាត្រ និងអធិបតេយ្យប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈការបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ចំពោះបុគ្គលជាអ្នកតំណាងទាំងនោះតែម្តង។ អំណាចជារបស់ពលរដ្ឋ ពលរដ្ឋជាម្ចាស់ រដ្ឋជាអ្នកបំរើសេវា។ មាត្រា ៥១ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ មានតម្លៃមួយយ៉ាងប្រណិតល្អឥតខ្ចោះ ទាំងផ្នែកគតិយុត្តិ និងនយោបាយ វាបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីគោលការណ៍នៃអធិបតេយ្យភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ទាំងគោលការណ៍អធិបតេយ្យជាតិ និងអធិបតេយ្យពលរដ្ឋសុទ្ធតែមានតម្លៃគតិយុត្តិជាធម្មនុញ្ញទាំងអស់។ ស្មារតីខ្លឹមសារនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បើទោះជាឆ្លងកាត់នូវវិសោធនកម្មច្រើនលើកច្រើនសារយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែរក្សាការ អនុវត្តគោលការណ៍មូលដ្ឋានគ្រឹះទាំងពីរនេះជាដរាប។ ដោយសារក្នុងពេលដំណាលគ្នា គេត្រូវអនុវត្តនូវគោលការណ៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញទាំងពីរនេះដូចគ្នា ដូច្នេះយន្តការសម្របសម្រួលនៃបំរើបំរាស់គោលការណ៍ទាំងពីររវាងការបោះឆ្នោតតាមប្រព័ន្ធសមាមាត្រ (បញ្ជីគណបក្សនយោបាយ) និងប្រព័ន្ធកត្តនាម (បេក្ខជនបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ ឬ/និងបេក្ខជនឯករាជ្យ) គួរកំណត់ឲ្យបានច្បាប់ដើម្បីចៀសវាងនូវភាពប្រទាំងប្រទិសគ្នានៃការអនុវត្ត ការរក្សានូវតុល្យភាព និងអត្ថិភាពព្រមៗគ្នានៃគោលការណ៍ ព្រមទាំងចៀសវាងការអនុវត្តតែគោលការណ៍មួយហើយទុកចោលគោលការណ៍មួយទៀតឲ្យនៅតុល្យភាព។

ទំនាស់ក្រោយពេលបោះឆ្នោត

ជម្លោះនៃការបោះឆ្នោតជាតិ ក្នុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ នៅកម្ពុជា បានវិវត្តន៍បន្តិចម្តងៗអាចទៅជាវិបត្តិនយោបាយ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ជម្លោះ ឬ/និងវិបត្តិនយោបាយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺមិនមែនជាលើកដំបូងឡើយព្រោះវាធ្លាប់កើតឡើងតាំងពីសម័យសង្គ្រាមត្រជាក់តាំងពីទសវត្សរ៍១៩៧០ កម្ពុជាមានវិបត្តិនយោបាយ ដោយភ្ជាប់ការតស៊ូដណ្តើមអំណាចនយោបាយ ដោយអាវុធ និងក្រោយមកទៀតបន្ទាប់ពីដំណើរការបោះឆ្នោតក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាជួបប្រឈមជម្លោះបោះឆ្នោត ហើយឈានទៅរកជម្លោះ ឬជាប់គាំងនយោបាយក្នុងរយៈពេលខ្លី។

ការផ្លាស់ប្តូរដ៏ធំមួយបានស្តែងឡើងតាមរយៈការបោះឆ្នោតនៅថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ ដោយសារពលរដ្ឋម្ចាស់ឆ្នោតដែលធ្លាប់តែស្ងប់ស្ងាត់នឹងសន្តិភាព បានចេញមកការពារ និងតាមដានលទ្ធផលឆ្នោតរបស់ពួកគេ។ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិបានរកឃើញថា ខ្លួនបានទទួលលទ្ធផលឈ្នះលើគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ថា ៦៣អាសនៈ ទល់នឹង ៦០អាសនៈ។ តាមការប្រកាសលទ្ធផលផ្លូវការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ (ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣) គ.ជ.ប និងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រកាសថា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបាន ៥៥អាសនៈ ចំណែកគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបាន ៦៨អាសនៈ។ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ពិសេសអ្នកគាំទ្រសកម្មជនរបស់គណបក្សនេះ មិនជឿ និងបដិសេធលទ្ធផលនេះទេ ពួកគេទាមទារឱ្យ គ.ជ.ប និងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងការអង្កេតមួយ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលនេះ។ គ.ជ.ប និងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា មិនសហការក្នុងការបង្កើតគណៈកម្មការឯករាជ្យដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតលទ្ធផល និងភាពមិនប្រក្រតីបោះឆ្នោត។ ពាក្យបណ្តឹងអំពីភាពមិនប្រក្រតីបោះឆ្នោតត្រូវបានបដិសេធដោយ គ.ជ.ប រួមទាំង មិនលើកការផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលបោះឆ្នោតពីការិយាល័យបោះឆ្នោត ពិសេសគឺទម្រង់ ១១០២ និង១១០៤។ មានភាពមិនប្រក្រតីមួយចំនួនដែលអាចប៉ះពាល់លទ្ធផលបោះឆ្នោត គោលការណ៍សុវត្ថិភាព អ្នកបោះឆ្នោតម្នាក់បោះបានតែមួយសន្លឹក មិនត្រូវបានធានាព្រោះថា ទឹកថ្នាំខ្មៅត្រូវបានលាងជ្រះ ខ្វះតម្លាភាពក្នុងការចេញលិខិតបញ្ជាក់អត្ត

សញ្ញាណ និងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតផ្លូវការដែលមិនមានគុណភាព មានឈ្មោះខុស និងឈ្មោះស្លុន ។

ជម្លោះរវាងគណបក្សធំទាំងពីរហាក់តឹងតែងមិនងាយនឹងឈានរកដំណោះស្រាយហើយកាន់តែរីកធំឡើង និងនៅឆ្ងាយគ្នាពីការប្រជុំចរចាស្ទើរតែទាំងអស់មិនបានសម្រេចលទ្ធផលនៅឡើយ។ ពលរដ្ឋម្ចាស់ឆ្នោតគាំទ្រគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ហាក់ចង់ឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ រដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសការផ្លាស់ប្តូរនាយករដ្ឋមន្ត្រី បើទោះបីជាមើលពីខាងក្រៅទៅភាគីទាំងសង្វាងទំនងហាក់ខិតជិតគ្នានឹងដំណោះស្រាយនយោបាយដោយគ្រាន់តែខ្វែងគំនិតគ្នាលើមុខតំណែងប្រធាន គណៈកម្មការសភា និងសមាជិកគណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍។

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាក៏បានបញ្ជាក់ជំហរបន្ថែមដោយចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍អំពីក្របខណ្ឌកំណែទម្រង់បោះឆ្នោតលើ៥ចំណុចសំខាន់ៗ ហើយក៏ចង់ឱ្យក្រសួងមហាផ្ទៃដឹកនាំកំណែទម្រង់ និងចាប់ផ្តើមរៀបចំធ្វើសិក្ខាសាលាដើម្បីប្រមូលអនុសាសន៍អំពីកំណែទម្រង់បោះឆ្នោត។ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិមានប្រតិកម្មមិនគាំទ្រអំពីភាពចាំបាច់នៃតួនាទីរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃក្នុងការប្រមូលអនុសាសន៍។ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិក៏មាន ១០ចំណុច ដែលស្រង់ចេញពីសមាជិកមហាជនរបស់គណបក្សនេះ ដើម្បីទាមទារឱ្យមានការព្រមព្រៀងក្នុងការចរចា។ ចំណុចសំខាន់ៗ រួមមាន ការអង្កេតស្វែងរកភាពមិនប្រក្រតីកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ពិសេសសមាសភាព គ.ជ.ប កំណែទម្រង់ដីធ្លី។

ជាសរុប ^៣ មានជម្លោះនយោបាយបន្ថែមលើទំនាស់បោះឆ្នោតដែលជម្លោះនេះមិនត្រឹមខុសគ្នាអំពីខ្លឹមសារ ប៉ុន្តែក៏មានការមិនទុកចិត្តគ្នាក្នុងការសន្ទនា។ ការវិវត្តន៍នៃជម្លោះនេះអាចចេញលទ្ធផលតាមរូបភាពផ្សេងៗដែលបន្តការចរចា និងបានសម្រេចការស្រុះស្រួលដោយបង្កើតបរិយាកាសជឿទុកចិត្តគ្នាវិញ និងមានកិច្ចព្រមព្រៀងច្បាស់លាស់។ នៅក្នុងករណីនេះមានការលំបាកជាខ្លាំងដែលស្ទើរមិនមានលទ្ធផលនៃដំណោះស្រាយនយោបាយ។ ម៉្យាងទៀត ជម្លោះទាំងនេះនឹងក្លាយទៅជាវិបត្តិនយោបាយធ្ងន់ធ្ងរ និងយូរអង្វែង ហើយមានរូបភាពក្នុងការទាមទារឱ្យបោះឆ្នោតឡើងវិញនៅក្នុងអាណត្តិ។ មានការកើនកំ

ដោយសន្តិវិធីទៀតឡើយ ប្រសិនបើនៅពេលដែលកម្លាំងដាក់សម្ពាធរបស់ម្ចាស់ឆ្នោតបែរត្រូវបានបង្ក្រាបយ៉ាងខ្លាំងក្លាដោយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។ ករណីនេះនឹងអាចនាំមកនូវការបះបោរ និងអំពើហិង្សា ហើយដែលពិបាកការប៉ាន់ប្រមាណ អំពីហានិភ័យអវិជ្ជមាន ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ: ៤២ ឧ ស រ

សេចក្តីសម្រេច
ស្តីពី

ការបង្កើតគណៈកម្មការសិក្សាស្រាវជ្រាវការកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៣/១៩០៣ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៨ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ស ម្រេច

ប្រការ ១ : ត្រូវបានបង្កើតគណៈកម្មការសិក្សាស្រាវជ្រាវការកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ដែលមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម :

១-ឯកឧត្តម ស ខេង	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ	ប្រធាន
២-ឯកឧត្តម ជិន ប៊ុនសាន	ទេសរដ្ឋមន្ត្រី ទទួលបន្ទុកបេសកកម្មពិសេស	អនុប្រធាន
៣-ឯកឧត្តម ឆ្លី សុខា	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
៤-ឯកឧត្តម សេក សេដ្ឋា	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
៥-ឯកឧត្តម ជិន សុសេត្តិ	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	សមាជិក
៦-ឯកឧត្តម ឆេត ឡែង	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងយុត្តិធម៌	សមាជិក
៧-ឯកឧត្តម សេង ឌី	អនុរដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
៨-ឯកឧត្តម ជួន សុខ	អគ្គនាយករដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
៩-ឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយឯក ម៉ឺនី ជា	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សានីតិកម្ម ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
១០-លោក ប្រាក់ សំអឿន	ប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលទូទៅ ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក

ប្រការ ២ : គណៈកម្មការនេះមានភារកិច្ច :

- សិក្សាស្រាវជ្រាវ អំពីច្បាប់ លិខិតបញ្ជូននានា និងអក្សរស្រង់បទពិសោធន៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបោះឆ្នោត ពីបណ្តាប្រទេសនានា ។
- រៀបចំសិក្ខាសាលាជាតិ ដើម្បីប្រមូលប្រមូលមតិយោបល់ និងអនុសាសន៍នានា ពីមជ្ឈដ្ឋានជាតិ និងអន្តរជាតិ រួមមាន: គណៈស្ថាប័នប័ណ្ណប្រចាំប្រទេស វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ គណៈស្ថាប័នបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត គណៈសង្គមស៊ីវិល អង្គការអន្តរជាតិ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត សំដៅកសាងអោយបាននូវក្របខ័ណ្ឌកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ស្របតាមគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរី ធម្មប្បវេណី និងនីតិវិធី ។
- ធ្វើរបាយការណ៍ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី អំពីលទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលា ជាអាទិ៍ មតិយោបល់ និងអនុសាសន៍នានា ដើម្បីកសាងក្របខ័ណ្ឌកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ដើម្បីស្នើសុំគោលការណ៍ពិធីប្រកួតប្រជែង ដាក់ប្រជុំជួនគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ពិធីក្ស និងសំរេច ។

ប្រការ ៣ : គណៈកម្មការនេះមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ត្រា និងថវិការបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

ប្រការ ៤ : រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងសមាសភាពដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ ត្រូវអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនេះអោយមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន គ.ជ.ប
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុមហ្វាយសេរីភូមិភាគបួន
- ខុមហ្វាយ ៤
- ឯកសារ-ការបញ្ជូន

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្រេចអោយមានសេចក្តីនេះជា ច្បាប់

កាលពីដើមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញសេចក្តីសម្រេចបង្កើតគណៈកម្មការសិក្សាស្រាវជ្រាវការកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ក្នុងនោះមានសមាជិក១០រូប ដោយមានលោក ស ខេងឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ជាប្រធាន។

តែទោះជាយ៉ាងណាចំណុចវិជ្ជមានហាក់ចេញជាសញ្ញាបន្តិចម្តងៗ បើទោះជាជម្លោះក្រោយការបោះឆ្នោតនេះមិនទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយ។ នាដើមឆ្នាំ២០១៤ ក្រុមការងារកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បានចាប់ផ្តើមបើកកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មចម្រុះសម្រាប់កំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជាប់គាំងនយោបាយនេះ។

៣ ដកស្រង់ពីរបាយការណ៍ខុមហ្វែល ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ ឆ្នាំ២០១៣

លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត

រោងចក្របក្សប្រជាជនកម្ពុជា និង គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ

សេចក្តីប្រកាសរួមនៃកិច្ចប្រជុំ
រោងចក្របក្សប្រជាជនកម្ពុជា និង ក្រុមការងារគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ
(វិមានព្រឹទ្ធសភា ថ្ងៃទី ១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤)

អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីប្រកាសរួមនៃកិច្ចប្រជុំរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ក្រុមការងារគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងក្រុមការងារគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បានជួបពិភាក្សាគ្នា នៅវិមានព្រឹទ្ធសភា នាថ្ងៃទី ១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤ ដោយបានព្រមព្រៀងគ្នាលើចំណុចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម ៖

១-ស្នើបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះមួយដោយមានសមាសភាពស្មើគ្នា មកពីគណបក្សដែលមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា ដើម្បីសិក្សា និងរៀបចំក្របខណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនាពេលខាងមុខ ស្របតាមគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងនីតិវិធី សំដៅធានាឱ្យការបោះឆ្នោតប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌។

២-ដើម្បីរៀបចំក្របខណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនេះ គណៈកម្មការចម្រុះត្រូវរៀបចំឱ្យមានសិទ្ធិសាលាជាតិមួយ ដើម្បីបើកទូលាយឱ្យមានការចូលរួមយោបល់ និងអនុសាសន៍នានាពីសំណាក់មជ្ឈដ្ឋានជាតិ និងអន្តរជាតិ រួមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ គណបក្សនយោបាយដែលបានចុះបញ្ជី សង្គមស៊ីវិលដែលមានជំនាញលើការងារបោះឆ្នោត ព្រមទាំងគូអភិវឌ្ឍន៍។ ទន្ទឹមនេះ ត្រូវបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងការផ្តល់មតិយោបល់សម្រាប់ការកែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ជាអាទិ៍ តាមរយៈវេទិកាសាធារណៈ។

៣-ក្នុងកិច្ចដំណើរការនៃកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនេះ ត្រូវបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការគាំទ្របច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិនានា។

ក្រុមការងារទាំងពីរនឹងរាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំនេះ ជូនថ្នាក់ដឹកនាំគណបក្សរៀងៗខ្លួន ហើយបានឯកភាពបង្កើនការសហការគ្នា ដើម្បីឈានទៅដល់ជំនួបកំពូលរវាងគណបក្សទាំងពីរ។

ប្រធានក្រុមការងារគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រធានក្រុមការងារគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ

 ហ៊ុន សែន
 សុខ រ៉ានី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីប្រកាសរួម
នៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះ
ដើម្បីសិក្សា និងរៀបចំក្របខណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត នាពេលខាងមុខ
(វិមានព្រឹទ្ធសភា ថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤)

អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម នៃជំនួបកំពូលរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣។

អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីប្រកាសរួម នៃកិច្ចប្រជុំរវាងក្រុមការងារគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤។

គណៈកម្មការចម្រុះមកពីគណបក្សទាំងពីរដែលមានសមាសភាពស្មើគ្នា បានជួបប្រជុំគ្នា ជាលើកដំបូង នៅថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤ នៅវិមានព្រឹទ្ធសភា ហើយបានឯកភាពលើចំណុចដូចខាងក្រោម៖

១-ការរៀបចំ ការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត និងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត ដើម្បីធានា និងការពារសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប។

២-រៀបចំបង្កើតច្បាប់ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយ។

៣-ក្របខ័ណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតផ្សេងៗទៀត ដូចជា៖

- ការកែទម្រង់ស្ថាប័នរៀបចំការបោះឆ្នោត
- យន្តការនៃការបោះស្រាយវិវាទ នៃការបោះឆ្នោត
- ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសម្រាប់គណបក្សនយោបាយ
- ...។ល។

គណៈកម្មការចម្រុះបានឯកភាពនឹងយកទៅពិភាក្សាលើកក្រោយទៀតនៅថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤ រវាងម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក នៅវិមានព្រឹទ្ធសភា។

កំណត់ត្រាគណៈកម្មការចម្រុះ
 ប៊ិន ឆីន
 សុខ រ៉ានី

ក្រុមការងារគណបក្សទាំងពីរផ្តល់បទសំភាសន៍ដល់អ្នកការសែត (១៨-០៣-២០១៤)
(រូបថតពីRFA)

ក្រុមការងារគណបក្សទាំងពីរផ្តល់បទសំភាសន៍ដល់អ្នកការសែត (២៤-០៣-២០១៤)
(រូបថតពីPP Post)

**សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីអនុសាសន៍សម្រាប់កិច្ចប្រជុំនៃក្រុមការងាររបស់
គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ**

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០១ មីនា ២០១៤

អង្គការសង្គមស៊ីវិលសូមអបអរសេចក្តីប្រកាសរួមនៃក្រុមការងារគណបក្សនយោបាយទាំងពីរ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែ កុម្ភៈ ២០១៤ និងការគ្រោងជួបប្រជុំគ្នាជាថ្មីនៃក្រុមការងារទាំងពីរ នៅថ្ងៃទី០៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ខាងមុខនេះ។ យើងខ្ញុំសូមផ្តល់ជាអនុសាសន៍ ដូចខាងក្រោមសម្រាប់កិច្ចប្រជុំនេះ៖

- សមាសភាពនៃគណៈកម្មការចម្រុះកំណែទម្រង់បោះឆ្នោតនេះ គួរមានសមាជិកជាស្ត្រីមកពីគណបក្សនយោបាយ ទាំងពីរ។
- ដំណើរការនៃគណៈកម្មការចម្រុះកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនេះ ត្រូវតែមានការបើកចំហរ និងការផ្តល់នូវព័ត៌មាន ជូនសាធារណជន។
- នីតិវិធីធ្វើការរបស់គណៈកម្មការនេះត្រូវធានាឱ្យមានការស្រុះស្រួលគ្នាជាងកង្វែង និងភាពល្អនៃដំណើរការ ។
- គណៈកម្មការនេះត្រូវសម្រេចអោយបាននូវបញ្ជីលទ្ធផលដែលបានរំពឹងទុក នៃកំណែទម្រង់នៃការបោះឆ្នោត (មាន ជាអាទិ៍ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត បញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ យន្តការដោះស្រាយទំនាស់ការបោះឆ្នោត និងការលើកស្ទួយស្ត្រី និងយុវជនតំណាងជាប់ឆ្នោត...) និងបង្កើត ផែនការសម្រាប់ការអនុវត្តការកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតដែលព្រមព្រៀងគ្នា អោយបានច្បាស់លាស់នៅមុនដំណាច់ ឆ្នាំ២០១៤។
- ការអនុវត្តផែនការកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនេះគួរធានាអោយមានការរៀបចំការបោះឆ្នោតឡើងវិញមុនអាណត្តិ យ៉ាងយូរមុនដំណាច់ឆ្នាំ២០១៥។

ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិល សង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ការជួបប្រជុំនៃក្រុមការងារគណបក្សនយោបាយទាំងពីរ នឹងប្រកប ទៅដោយការទទួលខុសត្រូវ និងទទួលបានលទ្ធផលវិជ្ជមាន។

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

**សេចក្តីប្រកាសរួម
នៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបោះឆ្នោត
ដើម្បីសិក្សា និងរៀបចំក្រមខ័ណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត នាពេលខាងមុខ
(វិមានព្រឹទ្ធសភា ថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤)**

- អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម នៃជំនួបកំពូលរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣។
- អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីប្រកាសរួម នៃកិច្ចប្រជុំរវាងក្រុមការងារគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤។
- អនុវត្តតាមស្មារតីសេចក្តីប្រកាសរួម នៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះ ដើម្បីសិក្សា និងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត នាពេលខាងមុខ កាលពីថ្ងៃទី០៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ និងតាមស្មារតី នៃកិច្ចប្រជុំរវាងក្រុមការងារគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤។

គណៈកម្មការចម្រុះមកពីគណបក្សទាំងពីរដែលមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា បានជួបប្រជុំគ្នា នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ វេលាម៉ោង៩:០០ នាទីព្រឹក នៅវិមានព្រឹទ្ធសភា និងបានព្រមព្រៀង បញ្ចូលក្នុងក្របខ័ណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនូវប្រធានបទសរុបចំនួន១៤ ដូចខាងក្រោម៖

- ការរៀបចំ ការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត និងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត ដើម្បីធានា សិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប
- រៀបចំបង្កើតច្បាប់ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយ
- កំណែទម្រង់ស្ថាប័នរៀបចំការបោះឆ្នោត
- អណ្តាញកម្មភាព និងសុចរិតភាព នៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល
- ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយរបស់គណបក្សនយោបាយ
- យន្តការ នៃការដោះស្រាយវិវាទ
- ការសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត
- អណ្តាញកម្មភាព នៃមន្ត្រីរាជការ និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ

- កាលបរិច្ឆេទ នៃការបោះឆ្នោត
- បទបញ្ជា និងនីតិវិធី នៃការបោះឆ្នោត
- កែសម្រួល និងពង្រឹងទោសប្បញ្ញត្តិ នៅក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត
- ការឃោសនាបោះឆ្នោត
- ការបោះឆ្នោតមេភូមិ
- ការស្ទង់មតិ ។

គណៈកម្មការចម្រុះបានឯកភាពនឹងជួបពិភាក្សាលើកក្រោយទៀតនៅថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៤ វេលាម៉ោង០៩:០០ នាទីព្រឹក នៅវិមានព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីពិភាក្សាកំណត់អាទិភាពនៃ ប្រធានបទកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ព្រមទាំងបែបបទនៃការរៀបចំសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិ និង វេទិកាសាធារណៈ។

តំណាងគណៈកម្មការចម្រុះ

មីន សីថា

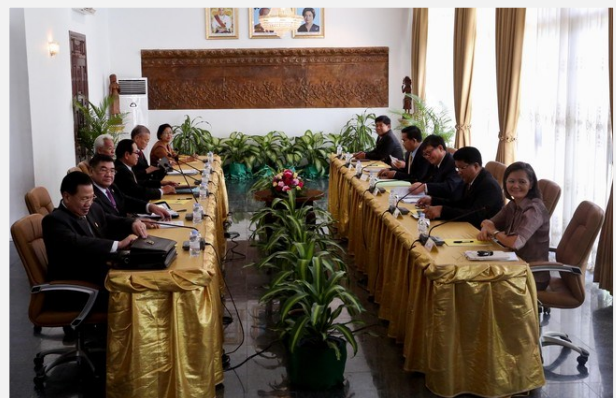
សុខ សីមា

ថ្ងៃទី២៤ មីនា ឆ្នាំ២០១៤ ៖

បន្ទាប់ពីគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ប្រកាសផ្អាកការប្រជុំ គណៈកម្មការចុះកំណែទម្រង់ ការបោះឆ្នោត កាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ នៅថ្ងៃដែល គណបក្សប្រជាជន កម្ពុជាបានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយឆ្លើយតប ទៅនឹងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិបានសម្រេចដោយ អត្តនោម័ត ក្នុងការផ្អាកកិច្ចចរន្តនោះ។

លិខិតដែលបន្ត ថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាមិនមានបំណងផ្អាកការពិភាក្សានោះ ទេ ហើយអះអាងថា គណបក្សរបស់ខ្លួនគោរពយ៉ាងខ្លាំងនូវ សេចក្តីប្រកាសរួម ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ ដែលក្របខណ្ឌកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ត្រូវដាក់ ជូនសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិផ្តល់មតិជាមុនទើប គណៈកម្មាធិការចម្រុះនៃ គណបក្សទាំងពីរ យកមកពិគ្រោះពិភាក្សាដើម្បីសម្រេច។ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានចោទប្រកាន់ថា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ថាបានចាប់បង្ខំឲ្យគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវតែឆ្លើយតបឲ្យ ច្បាស់ជាមុន ចំពោះប្រធានបទតែមួយគត់កំណែទម្រង់ស្ថាប័នរៀបចំការបោះឆ្នោតដោយ ដាក់ជាស្ថាប័នចម្មុយ និងអនុម័តសម្លេង ២ភាគ៣នៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ប្រការ នេះផ្ទុយពីសេចក្តីប្រកាសរួម។

ទាក់ទងនឹងជុំវិញការចោទប្រកាន់របស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិថា គណបក្សប្រជា ជនកម្ពុជា អូសបន្លាយ ពេលវេលានិង មិនមានឆន្ទៈក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់ការបោះ ឆ្នោតនោះ សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានបន្តថាគណបក្ស ខ្លួនមានសុទ្ធិនិយម និងបន្តការចរចា តទៅទៀតតាមដំណាក់កាល នៃការងារ របស់គណៈកម្មាធិការ។

ក្រុមការងារគណបក្សទាំងពីរផ្តល់បទសំភាសន៍ដល់អ្នកការសែត (២៤-០៣-២០១៤)

(រូបថតពីPP Post)

របាយការណ៍លទ្ធផលសង្កេត ស្តីពី ការឃ្លាំមើលសភា និងតំណាងរាស្ត្រ

/បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត (កញ្ញា ២០១៣- កុម្ភៈ ២០១៤)

រដ្ឋសភាជាតិក្នុងឆមាសដំបូង (កញ្ញា ២០១៣ ដល់ កុម្ភៈ២០១៤) រដ្ឋសភាបានចាប់ផ្តើមនីតិកាលទី ៥ របស់ខ្លួន នៅបន្ទាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាង រាស្ត្រ នីតិកាលទី៥ ក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ មានបញ្ហាបច្ចេកទេស និងខ្វះនិព្វានកុលភាពក្នុងការបង្កើតរដ្ឋសភានីតិកាលនេះ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមការរិះគន់ពីសំណាក់សហគមន៍ជាតិ អន្តរជាតិ ជាពិសេសម្ចាស់ឆ្នោតដែលបានបោះឆ្នោតឲ្យគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ។ រដ្ឋសភានេះ មិនមានតំណាងរាស្ត្រយ៉ាងតិច ១២០នាក់ ព្រោះថាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត៥៥នាក់នៃគណបក្សសង្គ្រោះជាតិមិនទាន់យកសព្ទលក្ខណៈនៅឡើយ។

ក្នុងរយៈពេលនេះមានរបៀបវារៈចំនួន១៣ ត្រូវបានរដ្ឋសភាឯកបក្សបាន និងអនុម័ត តែស្ទើរគ្មានការពិភាក្សាដែលក្នុងនោះ មានរបៀបវារៈចំនួន១០ តម្រូវឲ្យមានការពិភាក្សា និងអនុម័ត និងរបៀបវារៈចំនួន៣ទៀតតម្រូវឲ្យមានការបោះឆ្នោត។

ក្នុងឆមាសដំបូងនេះមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗជាងច្រើនទាក់ទងរដ្ឋសភាដែលរបាយការណ៍នេះលើកមកបង្ហាញដូចជា៖ បដិវាទនៃការអនុវត្តន៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្នុងការបង្កើតក្បាលម៉ាស៊ីនដឹកនាំរដ្ឋ ដំណើរការប្រជុំពេញអង្គរដ្ឋសភា សកម្មភាពរបស់អ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ភាពចម្រូងចម្រាសក្នុងការកោះប្រជុំសភាដំបូងរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ការចរចាករណីស្រាយនៅក្រោយការបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សជាប់ឆ្នោត ការមិនចូលសភារបស់បេក្ខជនជាប់ឆ្នោតនៃគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ និងរដ្ឋសភាឯកបក្សទទួលរងការរិះគន់ជាដើម។

ក្នុងអំឡុងពេលនេះ មានសកម្មភាពរបស់តំណាងរាស្ត្រនិងបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតគណបក្សទាំងពីរចុះមូលដ្ឋានភាគច្រើនគឺចុះសួរសុខទុក្ខប្រជាពលរដ្ឋ ប៉ុន្តែគ្មានសកម្មភាពណាមួយអន្តរាគមន៍ដោះស្រាយបញ្ហារបស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

**បដិវាទនៃការអនុវត្តន៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្នុងការ
បង្កើតក្បាលម៉ាស៊ីនជីកដំណាំរដ្ឋសភា**

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល) បានចូលរួមអង្កេត និងតាមដាន ដំណើរ នៃការផ្ទេរអំណាច និងជំនួញនៃក្រោយការបោះឆ្នោត។ ចំណុច ខាងក្រោមនេះនឹងពិភាក្សាអំពីបដិវាទនៃការអនុវត្តន៍ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្នុងការបង្កើតរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាលថ្មី ក្រោយពី គ.ជ.ប បានប្រកាសលទ្ធផលផ្លូវការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើស តាំងតំណាង រាស្ត្រនីតិកាលទី៥។

⇒ ការបង្កើតរដ្ឋសភា

លទ្ធផលផ្លូវការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ នីតិកាលទី៥ របស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) កាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ បានបង្ហាញ ថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាគឺជាគណបក្សទទួលបានបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ចំនួន៦៨នាក់ នៃ១២៣អាសនៈនៃរដ្ឋសភា។ ចំណែកឯគណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបានបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត៥៥នាក់។ បើ យោងច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានកំណត់ពីការខុសគ្នាក្នុងដំណាក់កាលដើម្បីបានជាឋានៈជា ប្រភេទបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ប្រភេទសមាជិកសភានិងប្រភេទ តំណាងរាស្ត្រ។

រាល់ប្រភេទនីមួយៗគឺមាននីតិវិធីផ្តល់សុពលភាព។ ទោះបី ជាក្រុមអ្នកច្បាប់របស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានព្យាយាមបក ស្រាយថា វត្តមានតំណាងរាស្ត្រមានចាប់តាំងពីពេលបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែ គ.ជ.ប អាចផ្តល់សុពលភាពពួកគេត្រឹមតែជា “បេក្ខជនជាប់ ឆ្នោត” មិនទាន់បានផ្តល់សុពលភាពពួកគេជា «តំណាងរាស្ត្រ» បាននោះទេ។ នៅក្នុងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភាជំពូកទី២បាន និយាយអំពីសុពលភាពនៃអ្នកតំណាងរាស្ត្រហេតុដូច្នេះហើយគេ ត្រូវការផ្តល់សុពលភាពពី «បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត» ទៅ «សមាជិក តំណាងរាស្ត្រ» នៅពេលបង្កើត រដ្ឋសភានៃនីតិកាលថ្មីសមាជិក

តំណាងរាស្ត្រក្លាយជាសមាជិកសភានៅពេលអ្នកតំណាងរា ស្ត្រជាសមាជិកនៃរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋសភា។

ក្នុងដំណើរការផ្តល់សុពលភាព មាននីតិវិធីខ្លះដែលកំពុង មានភាពចម្រូង ចម្រាស់ក្នុងការបកស្រាយ ការបើកសម័យប្រជុំ សភាដំបូង ក្រោមព្រះរាជា ធិបតីភាពព្រះមហាក្សត្រ ឬ/និងការ បិទឈ្មោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រនៅរដ្ឋសភា ឬ/និងការធ្វើ សច្ចាប្រណិធានចូលកាន់ដំណែង។ ជាគោលការណ៍នៃប្រទេស ប្រជាធិបតេយ្យ ការធ្វើសច្ចាប្រណិធានចូលកាន់ដំណែង គឺជាការ ផ្តល់ សុពលភាព បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ឬតំណាងរាស្ត្រក្លាយជា សមាជិកសភា ដែល នឹងអាចបំពេញមុខងារ និងតួនាទីនៅក្នុងគណៈកម្មការជំនាញធ្វើការពិភាក្សា ទទួលបានប្រាក់ខែ ឬប្រាក់ បំណាច់របស់សភា និងមានអភ័យឯកសិទ្ធិសភា។ នៅកម្ពុជា បានអាណត្តិសមាជិកសភាមានវិសមភាពជាមួយការបំពេញមុខ ងារសាធារណៈជាសកម្ម និងជាមួយមុខងារជាសមាជិកនៃស្ថាប័ នដទៃទៀត យោងតាម មាត្រា៧៩នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។

ផ្អែកលើកំណត់ហេតុជាផ្លូវការនៃការបកស្រាយបំភ្លឺ របស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ កាលពីថ្ងៃទី ២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣ ទាក់ទិននឹងបញ្ហាខាងលើនេះ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានបកស្រាយ បំភ្លឺយ៉ាងច្បាស់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើខ្លឹមសារវាក្យខណ្ឌទី១ មាត្រា ៧៦ នៃច្បាប់ធម្មនុញ្ញ៖ «វាក្យខណ្ឌទី១ មាត្រា ៧៦ នៃ ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញថា៖ រដ្ឋសភាមានសមាជិកតំណាងរាស្ត្រ យ៉ាងតិច ១២០ រូប។ ត្រង់នេះ មានន័យថា យ៉ាងតិចណាស់ត្រូវ មាន “សមាជិកតំណាងរាស្ត្រចំនួន១២០រូប ទើបអាចបង្កើតរដ្ឋ សភាក្នុងនីតិកាលនីមួយៗបាន”។

តាមវាក្យខណ្ឌទី១ មាត្រា ៨២ រដ្ឋសភាបើកកិច្ចប្រជុំ ដំបូង៦០ថ្ងៃយ៉ាងយូរក្រោយពេលបោះឆ្នោត ក្រោមការកោះប្រជុំ របស់ព្រះមហាក្សត្រ។ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត បានផ្តល់សុពលភាពដល់បេក្ខជនជាប់ឆ្នោតតែប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះ

...បេក្ខជនទាំងនោះមិនទាន់ត្រូវបានក្លាយជាសមាជិកតំណាងរាស្ត្រនោះទេ។ ចំពោះវាក្យខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រា ៨២ខាងលើ បានចែងថា មុនចាប់ផ្តើមការងាររបស់ខ្លួន រដ្ឋសភាត្រូវប្រកាសសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិកនីមួយៗ។ វាក្យខ័ណ្ឌនេះសំដៅទៅលើការប្រកាសសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិករដ្ឋសភា មិនមែនប្រកាសសុពលភាពរបស់តំណាងរាស្ត្រនោះទេ។

តាមវាក្យខ័ណ្ឌទី១មាត្រា ៧៦ និងតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី១ មាត្រា ៨២ ខាងលើ ការបង្កើតរដ្ឋសភានីតិកាលថ្មី គឺតម្រូវឲ្យ មានសមាជិកតំណាងរាស្ត្រយ៉ាងតិច១២០រូប និងបើកការប្រជុំដំបូងក្រោមព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ប៉ុន្តែមិនមាន មាត្រាណាមួយចង្អុលបង្ហាញថា សមាជិកយ៉ាងតិច១២០រូបត្រូវតែមានវត្តមាន ក្នុងកិច្ចប្រជុំដំបូងនោះទេ។ នេះជាចំណុចដែល មានការមិនច្បាស់លាស់ថា តើនេះជានីតិវិធីក្នុងការផ្តល់សុពលភាពបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតទៅជាអ្នកតំណាងរាស្ត្រឬទេ។

មានសំណួរលើកឡើងថា តើគេត្រូវដោះស្រាយដូចម្តេចនៅពេលបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតត្រឹមតែ ០៤នាក់មិនទទួលយកសុពលភាព។ ត្រង់នេះគឺបណ្តាលឲ្យជាប់គាំងក្នុងការបង្កើតរដ្ឋសភា និងរដ្ឋភិបាល។ ប្រព័ន្ធនេះគឺ អយុត្តិធម៌ចំពោះគណបក្សជាប់ឆ្នោតច្រើនជាងគេដោយសារតែបង្កើតរដ្ឋភិបាលមិនបាន។

កន្លងមកមានការបកស្រាយដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាថា មាត្រា១១៨ និង ១២០នៃច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រមានន័យថា បើបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមិនយកសុពលភាព នោះ គ.ជ.ប យក អាសនៈទៅបែងចែកឲ្យគណបក្សដែលមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា។

ចំពោះស្ថានភាពក្រោយការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០០៨ និង ២០១៣គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន

សែន ធ្លាប់បានព្រមានគណបក្សប្រឆាំងថា អាសនៈរបស់គណបក្សប្រឆាំង នឹងត្រូវយកទៅបែងចែកឲ្យគណបក្សដទៃទៀតដែលមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា ដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ប្រសិនបើគណបក្សប្រឆាំងនេះបោះបង់អាសនៈរបស់ខ្លួន បើយោងតាមមាត្រា១១៨ និងមាត្រា១២០នៃច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ។

ក្រោយពេលបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០០៨ មានការព្រមានចំពោះគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស និងគណបក្សសម រង្ស៊ី អាចនឹងប្រឈមនឹងការបាត់បង់អាសនៈក្នុងរដ្ឋសភាដោយសារ គ.ជ.ប នឹងយកអាសនៈរបស់គណបក្សទាំងនោះទៅ បែងចែកឲ្យគណបក្សផ្សេងទៀតដែលបានជាប់ឆ្នោត ប្រសិនបើគណបក្សនេះធ្វើពហិកាមិនចូលរួមប្រជុំសភាដំបូង។ អ្វីដែលខុសគ្នាចំពោះស្ថានភាពទាំងពីរនោះ គឺសម្រាប់ការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០០៨ បើទោះបីជា គ.ជ.ប យកអាសនៈរបស់ គណបក្ស សមរង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្សទៅបែងចែកឲ្យគណបក្សដែលជាប់ឆ្នោត ក៏រដ្ឋសភានៅតែមានពហុបក្សដដែល ព្រោះ គណបក្សហ៊ុនស៊ីនប៊ិច និងគណបក្សនរោត្តម រណឫទ្ធិ ក៏ជាប់ឆ្នោតក្នុងឆ្នាំ២០០៨ផងដែរ។ ដូចនេះក្នុងស្ថានភាពពេលនោះ ការបែងចែកអាសនៈរបស់គណបក្សទាំងពីរមិនធ្វើឲ្យរដ្ឋសភាក្លាយទៅជារដ្ឋសភាឯកបក្ស។ ដោយសារសម្ពាធដូចនេះហើយទើបគណបក្សសមរង្ស៊ី បានធ្វើការសម្រេចចូលរួមក្នុងសភានីតិកាលទី៤នៅ ដំណាក់ក្នុងក្រោយ។

ខុសពីស្ថានភាពក្រោយពេលបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០០៨ បើ គ.ជ.ប យកអាសនៈរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិឲ្យគណបក្ស ជាប់ឆ្នោត នោះអាសនៈទាំង១២៣នឹងបានទៅគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ អ្នកច្បាប់ និងវាគ្មិនគាំទ្រ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានបកស្រាយពីការបង្កើតអាណត្តិសភាថ្មីឬការផ្តល់សុពលភាពដល់អ្នកតំណាងរាស្ត្របានកើត ឡើងតាំង.

..ពីពេលបោះឆ្នោតហើយបានពន្យល់ថា អ្នកតំណាង១២៣នាក់ គឺគ្រាន់តែជាតម្រូវការកំណត់ចំនួននៅក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោតទេ។

ថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ គឺជាការបរិច្ឆេទនៃកិច្ចប្រជុំដំបូងនៃការបង្កើតរដ្ឋសភានីតិកាលទី៥។ វាក្យខណ្ឌទី០១ មាត្រា ៨២ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងថា រដ្ឋសភាបើកសម័យប្រជុំដំបូង៦០ថ្ងៃយ៉ាងយូរ«ក្រោយពេលបោះឆ្នោត» តាមការកោះប្រជុំរបស់ព្រះមហាក្សត្រ។ ឧបហ្វែលយល់ថា ជាបច្ចេកទេសនៅមានរយៈពេលក្នុងការអនុវត្តន៍មាត្រា៨២ខាងលើ ព្រោះថា «ក្រោយការបោះឆ្នោត» គឺនិយាយទៅដល់ពេលបញ្ចប់ការបោះឆ្នោត ឬពេលប្រកាសលទ្ធផលបោះឆ្នោតចុងក្រោយ។ ដូចនេះក្រោយពេលបោះឆ្នោតគឺ ចាប់តាំងពីក្រោយថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ដែលគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានប្រកាសលទ្ធផលផ្លូវការនៃការបោះឆ្នោតនោះ។ កិច្ចប្រជុំរដ្ឋសភាដំបូងដែលឆ្លើយតប តាមមាត្រា៨២ខាងលើ អាចត្រូវបានពន្យារពេលរហូតដល់ដើមខែវិច្ឆិកា។ ការពន្យារពេលនេះគឺទុកពេលវេលាឲ្យគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចរចាស្វែងរកដំណោះស្រាយជម្លោះក្រោយការបោះឆ្នោត។ មាត្រាច្បាប់ខាងលើបានសរសេរថា រដ្ឋសភាបើកសម័យប្រជុំដំបូង៦០ថ្ងៃយ៉ាងយូរក្រោយពេលបោះឆ្នោត។ ក្រោយ ពេលបោះឆ្នោតសំដៅទៅលើពេលដែលដំណើរនៃការបោះឆ្នោតទាំងមូលបានបញ្ចប់ មានន័យថា ក្រោយការបោះឆ្នោតទទួលបានលទ្ធផលផ្លូវការ មិនមែនសំដៅទៅលើក្រោយកាលបរិច្ឆេទណាមួយដែលបានកំណត់ក្នុងប្រតិទិនបោះឆ្នោតដូចជាថ្ងៃបោះឆ្នោតជាដើមនោះទេ។

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរដ្ឋសភាដំបូងកាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ មានតែបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតតំណាងរាស្ត្រចំនួន ៦៨ រូបមកពីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទេ បានចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំដំបូងនោះ ដោយមិនមានវត្តមានបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតជា តំណាង

រាស្ត្រចំនួន ៥៥រូបរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ។ ក្នុងដំណើរការនេះ បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ចំនួន៦៨រូបមកពីគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា បានក្លាយជាសមាជិកតំណាងរាស្ត្រខណៈពេលដែលបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ៥៥រូបរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ មិនទាន់ក្លាយជាសមាជិកតំណាងរាស្ត្រនៅឡើយទេ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត នេះបង្ហាញថា រដ្ឋសភាត្រូវបានបង្កើតដោយគ្មានការចូលរួមពីពហុបក្ស ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងមាត្រា០១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលចែងថា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការបើកប្រជុំបង្កើតរដ្ឋសភាដំបូងក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ដែលមិនទាន់មានឯកភាពជាតិ ដូច្នេះគឺពិតជាមិនបានអនុវត្តតាមមាត្រា០៨នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលបានចែងត្រង់វាក្យខណ្ឌទី១ ថា ព្រះមហាក្សត្រព្រះអង្គជានិមិត្តរូបនៃឯកភាពជាតិ។

ដំណើរការ និងនីតិវិធីនាពេលបច្ចុប្បន្ន គឺពឹងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើឆន្ទៈគណបក្សនយោបាយតែមួយគត់ ហើយក្នុង បរិបទនយោបាយប្រទេសកម្ពុជា គណបក្សនយោបាយមានអំណាច និងមានឥទ្ធិពលក្នុងការគ្រប់គ្រងបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត ឬតំណាងរាស្ត្ររបស់គណបក្សខ្លួន។

ព្រះមហាក្សត្រព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ថតរូប ជាមួយអ្នកតំណាងរាស្ត្រគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា នៅខាងមុខអគាររដ្ឋសភា ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ កាលពីព្រឹកថ្ងៃ២៣ កញ្ញា ២០១៣។
(RFA/Van Vichar)

ការតែងតាំងថ្នាក់ដឹកនាំរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាល

មាត្រា ៨២ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានចែងថា រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែកពីគ្នាសម្រាប់ប្រធាន និងអនុប្រធានរដ្ឋសភា និងសមាជិកទាំងអស់នៃគណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភាដោយមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល។ ចំណែកមាត្រា ១១៩ថ្មី បានក៏បានចែងថា វេជ្ជបណ្ឌិតក្នុងចំណោមតំណាងរាស្ត្រនៃគណបក្សឈ្នះឆ្នោត ដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយព្រះមហាក្សត្រ តាមសេចក្តីស្នើពីប្រធានដោយមានការឯកភាពពីអនុប្រធានរដ្ឋសភាទាំងពីរ នាំសហការីដែលជា តំណាងរាស្ត្រ ឬជាសមាជិកតំណាងគណបក្សនៅក្នុងរដ្ឋសភាដែលផ្ដួចផ្ដើមឲ្យកាន់ដំណែងផ្សេងៗ ក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលទៅសុំ សេចក្តីទុកចិត្តពីរដ្ឋសភា។ យោងតាមវាក្យខ័ណ្ឌចុងក្រោយនៃមាត្រា ៩០ថ្មី(ពីរ) នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានចែងថា រដ្ឋសភាបោះឆ្នោត ទុកចិត្តដល់រាជរដ្ឋាភិបាលតាមមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល។ មាត្រានេះមានសារៈសំខាន់ ណាស់ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធសភានិយម។ អំណាចរដ្ឋសភាត្រូវខ្លាំងជាងអំណាចរាជរដ្ឋាភិបាល។ ហើយគេត្រូវធានាឲ្យមានការ បែងចែកអំណាចឲ្យដាច់ពីគ្នារវាងរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋសភា យោងតាមមាត្រា៥១ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។

ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង ប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិកគណៈកម្មការនានា និងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃសភាជាតិ កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣វិញ ដំណើរការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងខាងលើមិន អនុវត្តតាមនីតិវិធីមាត្រា ៨២ថ្មី និងមាត្រា១១៩ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានអនុម័តនៅឡើយទេ។ ដំណើរនីតិវិធីនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិកគណៈកម្មការនានា និងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃសភាជាតិ ឆ្នាំ២០១៣ បានធ្វើឡើងតាមការបោះឆ្នោតជាកញ្ចប់ដោយយោងតាម

មាត្រា០៤ នៃច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមដែលបានអនុម័តក្នុង ឆ្នាំ២០០៤។ ប៉ុន្តែមាត្រា ៣ នៃច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា គេអាចធ្វើការបោះឆ្នោតជាកញ្ចប់ដើម្បីជ្រើសតាំងប្រធាន អនុប្រធានរដ្ឋសភា ក៏ដូចជាប្រធាន និងអនុប្រធានគណៈកម្មការក្នុង ពេលជាមួយគ្នានឹងការផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងករណីដែលឃើញថា នីតិវិធីនៃមាត្រា ៨២ និង ១១៩ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញមិនអាចសម្រេចបាន។ ដូចនេះ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាមិនអនុវត្តមាត្រា ៨២ថ្មី និង ១១៩ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញបើ ទោះបីគណបក្សនេះសន្មតថា ខ្លួនមាន តំណាងរាស្ត្រគ្រប់ចំនួនក្តី។

ផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រដែលប្រកាសដោយ គ.ជ.ប កាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបានចំនួន ៦៨ នៃចំនួនអាសនៈសរុប ១២៣នៃរដ្ឋសភា។ លទ្ធផលនេះបាន បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា គណបក្សប្រជាជនជាគណបក្សឈ្នះឆ្នោតហើយទទួលបានអាសនៈលើសពីសម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាត ផងដែរ។ បន្ថែមលើសពីនេះទៀត ក្នុងកិច្ចប្រជុំបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង និងផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តខាងលើ គឺមានចំនួនគូរមចំនួន ៦៨លើ១២៣រូប ជាសម្លេងលើសមតិភាគច្រើនដាច់ខាតដែលទាមទារឲ្យមានត្រឹមតែ៦២រូបតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូចនេះ ការបោះ ឆ្នោតជ្រើសតាំង ប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិកគណៈកម្មការនានា នៃសភាជាតិ និង គណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃសភាជាតិ គឺត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីនៃមាត្រា ៨២ថ្មី មាត្រា១១៩ថ្មី និងមាត្រា ៩០ថ្មី(ពីរ) នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ការធ្វើនីតិវិធីបោះឆ្នោតជាកញ្ចប់ ដោយយោងតាមមាត្រា០៤ នៃច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមនាពេលនេះ គឺធ្វើឲ្យរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាលខ្វះនីត្យានុកូលភាពក្នុងដំណើរការការងាររបស់ខ្លួន។

សរុបមកការបង្កើតរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ គឺមានបដិវាទពាក់ព័ន្ធការអនុវត្តនីតិវិធី មាត្រា៧៦ មាត្រា ៨២ថ្មី មាត្រា១១៩ថ្មី និងមាត្រា ៩០ថ្មី(ពីរ)។ ការបង្កើតរដ្ឋសភាមិនគោរពតាមមាត្រា៧៦ ដែលបានកំណត់ថា រដ្ឋសភា ត្រូវមាន សមាជិកតំណាងរាស្ត្រយ៉ាងតិច១២០រូប ព្រោះថាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោត៥៥នាក់របស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិមិនទាន់ ក្លាយជាអ្នក តំណាងរាស្ត្រ។ មិនមាននីតិវិធីច្បាស់លាស់មួយស្តីពីការផ្តល់សុពលភាពដើម្បីប្រែក្លាយបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតទៅជា អ្នកតំណាងរាស្ត្រ។ បន្ថែមលើសពីនេះទៀត ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងថ្នាក់ដឹកនាំរដ្ឋសភា និងការបោះឆ្នោតផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តដល់រាជរដ្ឋាភិបាលមិន បានអនុវត្តតាមមាត្រា៨២ថ្មី និង ១១៩ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលតម្រូវឲ្យមានការបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។ ហើយការអនុវត្តន៍ នេះមិនគោរពតាមស្មារតីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលផ្តោតសំខាន់លើការពង្រឹងឯកភាពជាតិ កសាងប្រទេសឲ្យទៅជាកោះសន្តិភាពឡើងវិញ ផ្អែកលើប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស។ បដិវាទនៃការមិនអនុវត្តតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្របាននាំមកនូវការខ្វះនីត្យានុកូលភាព ឬខ្វះភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ក្នុងកំរិតធ្ងន់ធ្ងរ។

សម័យប្រជុំនៃការបង្កើតរដ្ឋសភា ជាលើកដំបូង នៃនីតិកាលទី៥ ដែលមានតែសមាជិកសភាមកពីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាចំនួន៦៨ រូប- (២៣ កញ្ញា ២០១៣/ រូបថតពី Reuters)

អនុសាសន៍សម្រាប់រដ្ឋសភា និងការកែទម្រង់បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរដ្ឋសភា

⇒ **ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យអំណាចគ្នារវាងគណបក្សកាន់រដ្ឋាភិបាល និងគណបក្សក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងសភា និងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងសភា**

ក- មានអនុសាសន៍របស់បន្ទប់ស្ថានភាពអង្កេតការ សង្គមស៊ីវិលដែលស្នើជម្រើសក្នុងការបែងចែកការដឹកនាំគណៈកម្មការជំនាញសភាទាំង៩ ដែលក្នុងករណីមានជំរើសពីរសំរាប់ក្រុមគណបក្សកាន់រដ្ឋាភិបាល (បច្ចុប្បន្នគឺគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា) និងក្រុមគណបក្សក្រៅរដ្ឋាភិបាល (បច្ចុប្បន្នគឺគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ)។

ជំរើសទី១៖ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិត្រូវធ្វើជាប្រធានរដ្ឋសភា, អនុប្រធានរដ្ឋសភាទាំងពីរត្រូវធ្វើដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ចំណែកគណបក្សសង្គ្រោះជាតិត្រូវគ្រប់គ្រង/ជាប្រធានទាំង៤គណៈកម្មការជំនាញ រីឯគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់គ្រង/ជាប្រធានទាំង៥គណៈកម្មការជំនាញ។ ផ្ទុយមកវិញ

ជំរើសទី២៖ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវធ្វើជាប្រធានរដ្ឋសភា, អនុប្រធានរដ្ឋសភាទាំងពីរត្រូវធ្វើដោយគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ចំណែកគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវគ្រប់គ្រង/ជាប្រធានចំនួន៤គណៈកម្មការជំនាញ រីឯគណបក្សសង្គ្រោះជាតិត្រូវគ្រប់គ្រង/ជាប្រធានទាំង៥គណៈកម្មការជំនាញ។

ខ- ក្នុងនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា នាយករដ្ឋមន្ត្រី និងសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលនឹងត្រូវមកឆ្លើយឆ្លងយ៉ាងសកម្មជាមួយ តំណាងរាស្ត្រ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៩៦ ជំពូកទី៧ មាត្រាទី១២១ថ្មី ជំពូកទី១០ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងមាត្រា ទី១ ទី២ និងទី៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។ ការមិនគោរព និងមិនអនុវត្តតាមមាត្រាខាងលើ សមាជិកសភានឹងធ្វើញត្តិស្តី បន្ទោស។ បើលើសពីដង សមាជិកសភានឹងធ្វើញត្តិដកការទុកចិត្តលើនាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬសមាជិក រាជរដ្ឋាភិបាល។ ហើយបើនៅបន្តមិនគោរព និងមិនអនុវត្តលើសពីប្រាំដង សមាជិកសភានឹងពិភាក្សាសំរេចអំពីការដកការទុកចិត្ត ទៅលើរាជរដ្ឋាភិបាល ឬគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

⇒ **យន្តការដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តកិច្ចសន្យានយោបាយអំពីកំណែទម្រង់**

គ- បង្កើតគណៈកម្មការសភាចមុះ ឬក្រុមប្រឹក្សាមួយ ស្តីពីកំណែទម្រង់ដែលមានសមាសភាពមកពីសមាជិកសភាគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា៩រូប និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ៩រូប (ក្នុងនោះសមាជិកសភាម្នាក់របស់គណបក្សមកពីគណៈកម្មការបច្ចេកទេសរដ្ឋ សភាមួយ) ដើម្បីដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តកំណែទម្រង់ (កិច្ចព្រមព្រៀងនយោបាយ)។ មានប្រធានផ្លាស់វេន(មួយត្រី មាសម្តងរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ)។

គណៈកម្មការសភាចមុះ ឬក្រុមប្រឹក្សាស្តីពីកំណែទម្រង់មានសិទ្ធិសម្រេចលើយុត្តិសាស្ត្រ និងអំពីផែនការកំណែទម្រង់ ព្រម ទាំងរៀបចំកិច្ចប្រជុំសាធារណៈដែលកោះហៅរាជរដ្ឋាភិបាលរៀងរាល់មួយខែម្តងដើម្បីរាយការណ៍អំពីការអនុវត្តនៃកំណែទម្រង់។ អ្នកជំនាញការ និងតំណាងអង្គការសង្គមស៊ីវិលត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមសង្កេតការណ៍ និងផ្តល់របាយការណ៍ឯករាជ្យនៃការ វាយតម្លៃលើការអនុវត្តនៃកំណែទម្រង់ផងដែរ។

⇒ **វិសោធនកម្ម បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភា**

ឃ- ការបង្កើតក្រុមឡើងបញ្ចេញមតិក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ៖ តំណាងរាស្ត្រមកពីគណបក្សតិចជាង១០អាសនៈមិនអាចបង្កើត ក្រុមបញ្ចេញមតិឯករាជ្យដោយខ្លួនឯង ហើយតំណាងរាស្ត្រខ្លះត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន និងខ្លះទៀតត្រូវទៅចូលរួមជា មួយគណបក្សដទៃដែលជាគូប្រកួតប្រជែងដណ្តើមអំណាចរបស់ខ្លួន។ ដូចនេះត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មប្រការ៤៨ថ្មី (ពីរ) នៃបទបញ្ជាផ្ទៃ ក្នុងរដ្ឋសភា ដោយអនុញ្ញាតឲ្យគណបក្សដែលទទួលបានអាសនៈតិចជាង១០ អាចបង្កើតក្រុមបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួនបាន។

ង. តម្លាភាព និងការចូលរួមពីម្ចាស់ឆ្នោតនៅក្នុងគណៈកម្មការជំនាញរដ្ឋសភា៖ ការសង្កេតបង្ហាញថា ការពិភាក្សាសេចក្តីព្រាង ច្បាប់/ស្នើច្បាប់នៅសម័យប្រជុំពេញអង្គ គឺគ្រាន់តែជាវេទិកាបង្ហាញឲ្យល្អមើលតែប៉ុណ្ណោះ ដោយគ្រប់របៀបវារៈទាំងអស់ត្រូវបានអនុ ម័តជានិច្ច។ ទាំងថ្នាក់ដឹកនាំរាជរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋសភាសុទ្ធតែបានលើកឡើងថា សេចក្តីព្រាងច្បាប់ៗត្រូវបានពិភាក្សាយ៉ាងស៊ី ជម្រៅនៅក្នុងគណៈកម្មការជំនាញរដ្ឋសភា មុននឹងចូលដល់សម័យប្រជុំពេញអង្គដើម្បីរដ្ឋសភាអនុម័ត។ នៅខណៈដែលសម័យប្រជុំ ពេញអង្គបើកទូលាយឲ្យមានការចូលរួមសង្កេតពីម្ចាស់ឆ្នោត។ ការពិភាក្សានៅក្នុងគណៈកម្មការជំនាញបែរជាការសំងាត់ទៅវិញ និង មិនបើកឲ្យ មានការចូលរួមសង្កេតការណ៍ទៅវិញ។ អនុសាសន៍ ស្ទើរជួសការបើកទូលាយឲ្យមានការចូលរួមសង្កេតការណ៍ការ ពិភាក្សាសេចក្តីព្រាងច្បាប់/ស្នើច្បាប់នៅក្នុងគណៈកម្មការជំនាញរដ្ឋសភា ដើម្បីបង្កើនការចូលរួមរបស់ម្ចាស់ឆ្នោតទៅលើសេចក្តី ព្រាងច្បាប់ និងតម្លាភាពក្នុងការពិភាក្សា។ រដ្ឋសភាគួរបើកចំហផងដែរឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល ផ្នែកឯកជន និងភាគីពាក់

ព័ន្ធ ...មានលទ្ធភាព ចូលស្តាប់ និង/ឬផ្តល់យោបល់ និងសក្ខីកម្មក្នុងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការជំនាញនីមួយៗរបស់រដ្ឋសភា ជាមួយតំណាង រាជរដ្ឋាភិបាល

ច. ការទទួលស្គាល់ប្រធានមាន "ក្រុម" គណបក្សជំនាស់/ឬគណបក្សក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាល "ស្រមោល" របស់ក្រុម គណបក្សជំនាស់។

ឆ. រដ្ឋសភាត្រូវបង្កើនសមត្ថភាព និងថវិកាសម្រាប់ការិយាល័យតំណាងរាស្ត្រដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអាចបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនជា ស្ថានរវាងប្រជាពលរដ្ឋនិងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងជួសជុលកែលម្អអាគារការិយាល័យតំណាងរាស្ត្រចាស់ៗឡើងវិញ។

ជ. រដ្ឋសភាត្រូវបើកចំហឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ ប្រជាពលរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល ផ្នែកឯកជន និងភាគីពាក់ព័ន្ធមានលទ្ធភាព ចូលស្តាប់ និង/ឬអង្កេតកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការជំនាញនីមួយៗរបស់រដ្ឋសភាជាមួយតំណាងរាជរដ្ឋាភិបាល

⇒ **វិសោធនកម្ម លក្ខន្តិកៈតំណាងរាស្ត្រ និងច្បាប់ឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ**

ឈ. ដកមាត្រា៥ នៃលក្ខន្តិកៈតំណាងរាស្ត្រដើម្បីពង្រឹងអភ័យឯកសិទ្ធិសភាក្នុងការបញ្ចេញមតិនិងការធ្វើសកម្មភាពការពារ ដល់ប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ញ. សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវមានការផ្ដួចផ្ដើម និងឆន្ទៈនយោបាយក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា១២០ នៃច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដើម្បីធានានូវឯករាជភាព និងអំណាចរបស់សមាជិកសភា បុគ្គលម្នាក់ៗ ដោយមិនចង់សមាជិកភាពអ្នក តំណាងរាស្ត្រទៅនឹងសមាជិកភាពរបស់គណបក្សនយោបាយ។

⇒ **លទ្ធផលសមត្ថភាពលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា**

ដ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភាត្រូវមានយន្តការច្បាស់លាស់មួយក្នុងការសម្រួលដល់ការបញ្ជូនឯកសារនានារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ទៅអ្នកតំណាងរាស្ត្រ។

ប. រដ្ឋសភាគួរផ្តល់សេចក្តីព្រាង/ស្នើច្បាប់នានាដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក៏ដូចជាអ្នកសង្កេតការណ៍ដែលចង់បានឯកសារទាំងនោះយក មកសិក្សាតាមការស្នើសុំ។

ខ. រដ្ឋសភាត្រូវបង្កើនសមត្ថភាព និងថវិកាសម្រាប់ការិយាល័យតំណាងរាស្ត្រនៅតាមមណ្ឌលដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអាចបំពេញតួ នាទីរបស់ខ្លួនជាស្ថានរវាងប្រជាពលរដ្ឋ និងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងជួសជុលកែលម្អអាគារការិយាល័យ

តំណាងរាស្ត្រចាស់ៗឡើងវិញ។

ឈ. មន្ត្រីនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភាទាំងអស់ត្រូវមានជំហរអព្យាក្រឹត្យ។

អត្ថបទនេះ ដកស្រង់ពី របាយការណ៍លទ្ធផល នៃការសង្កេត ការឃ្លាំមើលសភា និងតំណាងរាស្ត្រ /បេក្ខជនជាប់ឆ្នោត នៅក្នុងឆមាសដំបូង នៃរដ្ឋសភាជាតិ (ខែកញ្ញា ២០១៣- ខែកុម្ភៈ ២០១៤)។

លោកអ្នកអាចចូលទៅរករបាយការណ៍ទាំងស្រុងនេះបាន តាមរយៈគេហទំព័រ www.comfrel.org

កម្មវិធីការកម្មស្រុក “ការដាក់បេក្ខជនស្ត្រីឈរឈ្មោះអោយបាន៥០% សំរាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ឆ្នាំ២០១៤”

គណៈកម្មាធិការខុមហ្វ្រែល បានរៀបចំកិច្ចពិភាក្សាកម្មស្រុក ស្តីពី “ការដាក់បេក្ខជនស្ត្រីឈរឈ្មោះអោយបាន៥០% សំរាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ឆ្នាំ២០១៤” នៅក្នុងខេត្តគោលដៅចំនួន ៥ គឺ៖ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តកំពង់ចាម ខេត្តតាកែវ ខេត្តកំពង់ធំ និងខេត្តព្រះវិហារ។

គោលបំណង

- ⇒ បង្កើនចំនួនស្ត្រីជាក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌសម្រាប់អាណត្តិទី២។
- ⇒ បញ្ចុះបញ្ចូលដល់គណបក្សនយោបាយ ដាក់បេក្ខជនស្ត្រីឈរឈ្មោះអោយបាន៥០%សំរាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ឆ្នាំ២០១៤ ។

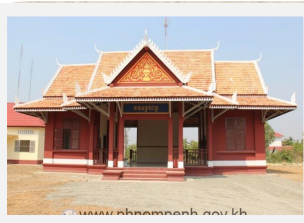
យោងតាមប្រតិទិនរបស់គ.ជ.ប កាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អាណត្តិទី២ នឹងចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃអាទិត្យ ទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤។

ការបោះឆ្នោតនេះ មានគណបក្សនយោបាយចំនួន ៥ បានចុះឈ្មោះចូលរួមប្រកួតប្រជែង គឺមានគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច គណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ។

ការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ធ្វើឡើងជាលក្ខណៈអសកល គឺមានតែសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយុស្សាត នៅក្នុងតំណែងជាង ១ម៉ឺន ១ពាន់នាក់ទេ (១១.៤៥៩) ទើបមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតនេះបាន។

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសរុបចំនួនជាង ៣ពាន់ ៣រយ នាក់ (៣.៣២៤) ក្នុងនោះ មានក្រុមប្រឹក្សារាជធានី-ខេត្តជិត ៤០០នាក់ (៣៩៣) និងក្រុមប្រឹក្សាក្រុងស្រុកខណ្ឌជិត ៣ពាន់នាក់ (២.៩៣១)។

សម្លឹងមើលលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត ក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិ

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល) ប្រកាន់ជំហរមិនចូលរួម និងមិនគាំទ្រការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិរួមមាន ការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ឆ្នាំ២០១៤ ដោយនៅតែបន្តចាត់ទុកថា នេះជាការបោះឆ្នោតដែលមិនមានតម្លាភាព និងគ្មានអត្ថន័យ។ ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ នេះ មិនបានឆ្លុះបញ្ចាំងភាព

ត្រឹមត្រូវក្នុងការចូលរួមប្រកួតប្រជែង ព្រោះលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត យើងអាចដឹងមុនតាមរយៈ ការគណនាចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ របស់គណបក្សនីមួយៗ។ ជាក់ស្តែងណាស់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អាណត្តិទី២ ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃ អាទិត្យ ទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ មានតែ ៥ គណបក្សនយោបាយប៉ុណ្ណោះ បានចូលរួមប្រកួតប្រជែងការបោះឆ្នោត បើទោះបីជាមាន ៦ គណបក្សនយោបាយ ដែលមានអាសនៈក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ក៏ដោយ។

មានគណបក្សនយោបាយចំនួន ៥ បានចុះបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះ នៅតាមមណ្ឌលឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតរួមមាន គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច គណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ។ គណបក្សនយោបាយដែលមានសមាសភាពក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់អាណត្តិទី៣(បច្ចុប្បន្ន)នេះ មានចំនួន ៦ គណបក្ស។ គណបក្សនយោបាយមួយចំនួនបានប្រកាសបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់ការបោះឆ្នោតនេះ ដូចជា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់របស់គណបក្សសមរង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្សនឹងបោះឆ្នោតឲ្យបេក្ខជន គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ រីឯគណបក្សជាតិនិយម (អតីតគណបក្សនរោត្តមរណប្បទិ្ធ) និងគណបក្សសញ្ញាតិកម្ពុជាមិនចូលរួមប្រកួតប្រជែងការបោះឆ្នោតនេះទេ។ គួរកត់សម្គាល់ថា គណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យដែលបានចូលរួមប្រកួតប្រជែងការបោះឆ្នោតនេះមិនមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់នោះទេ។

២៤ ម៉ោង មុនថ្ងៃបោះឆ្នោត។ ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតនេះបញ្ចូលគ្នារវាងប្រព័ន្ធអសកលជាមួយប្រព័ន្ធ សមាមាត្រ)បញ្ជីគណបក្សបិទ(។ មានតែសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ក្នុងមុខតំណែង ជាអង្គបោះឆ្នោតសម្រាប់ការបោះឆ្នោតនេះ។ បេក្ខជននៅក្នុងបញ្ជីត្រូវបានជ្រើសរើសដោយគណបក្ស ដែលមិនមាន លក្ខណៈបើកចំហ ឲ្យមានការដាក់ពាក្យពីបេក្ខជនខាងក្រៅ។

ការចំណាយ និងថវិកាសម្រាប់រៀបចំការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិនេះ គឺជាការ ខ្លះខាតថវិកាជាតិ ព្រោះការបោះឆ្នោតតាមប្រព័ន្ធនេះ ស្មើនឹងការចាត់តាំង ក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដោយគណបក្សនយោបាយ។ ជាឱកាសគណបក្សនយោបាយអាចដាក់បេក្ខជនជាស្ត្រី និងយុវជនឲ្យបានច្រើនដើម្បីជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាទាំងនេះ។ ចំនួនអាសនៈសមាជិក ក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សម្រាប់គណបក្សណាមួយអាចគណនាដោយយោងតាមចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់នៃគណបក្សនោះមាន។

តាមការបញ្ជាក់របស់មន្ត្រី គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) ស្ថាប័នបោះឆ្នោតមួយនេះនឹងត្រូវចំណាយថវិកាចំនួនជាង ១,៧ លានដុល្លារ សម្រាប់រៀបចំការបោះឆ្នោត ដោយមានអ្នកចូលរួមបោះឆ្នោតជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ក្នុងមុខតំណែងសរុបទូទាំងប្រទេសចំនួន ១១.៤៥៩នាក់ ដើម្បីជ្រើសរើសអាសនៈ ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌមានចំនួន ២៩៣១អាសនៈ និងអាសនៈក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ចំនួន ៣៩៣អាសនៈ។

តាមច្បាប់បោះឆ្នោតបច្ចុប្បន្ន បេក្ខជនដែលមានសិទ្ធិឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ឆ្នាំឡើងទៅ មានសញ្ជាតិខ្មែរពីកំណើត មានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោត មានទីលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានការតែងតាំងពីគណបក្សនយោបាយដែលបានចុះបញ្ជីឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត នៅគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត។ ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សាធរានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អនុញ្ញាតឱ្យគណបក្សនយោបាយយោសនាបោះឆ្នោតចំនួន ១៥ ថ្ងៃ ចាប់ពីម៉ោង ៦ព្រឹក ដល់ម៉ោង ១០យប់ តែត្រូវបានហាមឃាត់នូវការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍បំពង់សម្លេងចាប់ពីម៉ោង ១២ថ្ងៃត្រង់ ដល់ម៉ោង ២រសៀល។ សកម្មភាពយោសនាត្រូវបញ្ឈប់

ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតអាចឲ្យគេធ្វើការគណនាបានជាមុននូវលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាធានី ខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឆ្នាំ២០១៤។

យោងតាមរបាយការណ៍លទ្ធផលបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់អាណត្តិទី៣ ឆ្នាំ២០១២ ចេញដោយ គ.ជ.ប បានបង្ហាញថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបានអាសនៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ៧២.៣៦% (៨២៩២អាសនៈ) នៃអាសនៈសរុបទូទាំងប្រទេស ១១៤៥៩ អាសនៈ រីឯគណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបាន ២៥.៧៩% (២៩៥៥អាសនៈ) គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិចទទួលបាន ១.៣២% (១៥១អាសនៈ) គណបក្សជាតិនិយម ទទួលបាន ០.៤៥% (៥២អាសនៈ) គណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យទទួលបានចំនួន ០.០៧% (៨អាសនៈ) និងគណបក្សសញ្ញាតិកម្ពុជា មានចំនួន ១អាសនៈ។

លទ្ធផលប៉ាន់ប្រមាណនៃការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

ក្នុងករណីគណបក្សជាតិនិយម ចូលរួមប្រកួតការបោះឆ្នោតនោះលទ្ធផលរៀបអាសនៈសរុបទូទាំងប្រទេសគឺ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបាន ២២១៦អាសនៈ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបាន ៦៧៩អាសនៈ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិចទទួលបាន ១៩អាសនៈ គណបក្សជាតិនិយម ទទួលបាន ១អាសនៈ គណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យទទួលបាន ១អាសនៈ គណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ មិនទទួលបានអាសនៈទេ និងនៅសល់ចំនួន ១៥អាសនៈ (ដោយមានសន្លឹកឆ្នោតស្មើគ្នា) ត្រូវធ្វើការចាប់ឆ្នោត។

អាសនៈទាំង ១៥ ដែលនៅសល់សម្រាប់ធ្វើការចាប់ឆ្នោតមាននៅក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មាន២អាសនៈ ក្នុងស្រុកព្រះនេត្រព្រះខេត្តបាត់ដំបងមានចំនួន ៣អាសនៈ ដែលក្នុងនោះ ស្រុកឯកភ្នំចំនួន ១ស្រុកសង្កែចំនួន១ និងស្រុកសំពៅលូនចំនួន១ ខេត្តកំពង់ចាមចំនួន១ នៅក្នុងស្រុកជើងព្រៃ ខេត្តកំពង់ធំចំនួន១ នៅក្នុងស្រុកប្រាសាទបល្ល័ង្ក ខេត្តកណ្តាលចំនួន១ នៅក្នុងស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តក្រចេះចំនួន១ នៅក្នុងស្រុកសំបូរ ខេត្តព្រះវិហារចំនួន២ ដែលក្នុងនោះ ស្រុកត្បែងមានជ័យ ចំនួន១ និងស្រុកព្រះវិហារ ចំនួន១ ខេត្តរតនគិរីចំនួន១ នៅក្នុងស្រុកបានលុង ខេត្តសៀមរាបចំនួន១ ក្នុងស្រុកសុត្រនិគម និងខេត្តត្បូងឃ្មុំចំនួន១ ក្នុងស្រុកពញាក្រក។ អាសនៈនៅសល់ទាំងអស់នេះ ភាគច្រើនគឺចាប់ឆ្នោតរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ។

បើក្នុងករណីគណបក្សជាតិនិយមធ្វើការគាំទ្រទៅឲ្យគណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច នោះលទ្ធផលបានបង្ហាញថា គណបក្សប្រជាជនទទួលបាន ២២១១អាសនៈ ថយចុះចំនួន ៥អាសនៈ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិចទទួលបាន ២៦អាសនៈ កើនឡើងចំនួន ៧អាសនៈ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបាន ៦៧៩អាសនៈ ដោយមិនមានអ្វីប្រែ

ប្រួល និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ទទួលបាន១អាសនៈ រីឯគណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ មិនទទួលបានលទ្ធផលអ្វីទាំងអស់ ជាមួយអាសនៈនៅសល់ចំនួន១៤ ដែលត្រូវធ្វើការចាប់ឆ្នោតរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលមានសម្លេងឆ្នោតស្មើគ្នា។

មានការប្រែប្រួលលទ្ធផលតិចតួចបំផុតសម្រាប់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ប្រសិនបើក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់របស់គណបក្សជាតិនិយមបោះជូនឲ្យគណបក្សចូលរួមការប្រកួតប្រជែងណាមួយ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាគណបក្សជាតិនិយមនេះអាចបោះឆ្នោតឲ្យគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ព្រោះថាសមាជិកគណបក្សនេះបានប្រកាសក្នុងកម្មវិធីវិទ្យុ បានអំពាវនាវឲ្យអង្គបោះឆ្នោតដែលជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់របស់ខ្លួន ឲ្យបោះឆ្នោតគាំទ្រគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ។

បើក្នុងករណីគណបក្សជាតិនិយមធ្វើការគាំទ្រទៅឲ្យគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ នោះលទ្ធផលបានបង្ហាញថាគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបាន ២២០៨អាសនៈ គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច ទទួលបាន ១៩អាសនៈ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិទទួលបាន ៦៩០អាសនៈ និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ទទួលបាន ១អាសនៈ រីឯគណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ មិនទទួលបានលទ្ធផលអ្វីទាំងអស់ ជាមួយអាសនៈនៅសល់ចំនួន ១៣ ដែលត្រូវធ្វើការចាប់ឆ្នោតរវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលមានសម្លេងឆ្នោតស្មើគ្នា។

ល.រ	ឈ្មោះគណបក្សនយោបាយ	ស្ថានភាពគណបក្ស	លទ្ធផលបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សា											
			ក្រុង ស្រុក និង ខណ្ឌ						រាជធានី ខេត្ត					
			ធម្មតា		បញ្ចូលគ្នាករណីទី១		បញ្ចូលគ្នាករណីទី២		ធម្មតា		បញ្ចូលគ្នាករណីទី១		បញ្ចូលគ្នាករណីទី២	
			សម្លេង	អាសនៈ	សម្លេង	អាសនៈ	សម្លេង	អាសនៈ	សម្លេង	អាសនៈ	សម្លេង	អាសនៈ	សម្លេង	អាសនៈ
១	គណបក្សប្រជាជន	ឈរឈ្មោះ	8292	2216	8292	2211	8292	2208	8292	305	8292	305	8292	305
២	គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច	ឈរឈ្មោះ	151	19	203	26	151	19	151	2	203	2	151	2
៣	គណបក្សជាតិនិយម	មិនឈរឈ្មោះ	52	1			3007	690	52	0			3007	86
៤	គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ	ឈរឈ្មោះ	2955	679	2955	679			2955	86	2955	86		
៥	គណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ	ឈរឈ្មោះ	8	1	8	1	8	1	8	0	8	0	8	0
៦	សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ	ឈរឈ្មោះ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
៧	សញ្ញាតិកម្ពុជា	មិនឈរឈ្មោះ	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
សម្លេង និងអាសនៈបានទទួល			11459	2916	11459	2917	11459	2918	11459	393	11459	393	11459	393
សម្លេង និងអាសនៈសរុប			11459	2931	11459	2931	11459	2931	11459	393	11459	393	11459	393
អាសនៈនៅសល់			0	15	0	14	0	13	0	0	0	0	0	0

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ នេះគ្រាន់តែជាការប៉ាន់ប្រមាណ និងលើកជាករណីដែលអាចកើតមាន ដូចក្នុងករណីខាងលើតែប៉ុណ្ណោះ លទ្ធផលជាក់ស្តែងវាស្ថិតនៅលើសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារបស់គណបក្សនីមួយៗ ធ្វើការជ្រើសរើស ដោយអាចមានករណីច្រើនជាងនេះទៀតដូចជា ក្រុមប្រឹក្សាខ្លួនឯង មិនបោះឲ្យគណបក្សខ្លួន ឬត្រូវបានគណបក្សផ្សេងទៀតទឹកចិត្តដែលជាហេតុនាំអោយលទ្ធផលរបស់គណបក្សខ្លួនខុសពីការរំពឹងទុក។

លទ្ធផលប៉ាន់ប្រមាណនៃការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត

ខុមហ្វ្រែលក៏បានធ្វើការគណនា រកចំនួនអាសនៈក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្នុងការបោះឆ្នោតអាណត្តិទី២ ឆ្នាំ២០១៤ ខាងមុខដូចលទ្ធផលដែលបានបង្ហាញក្នុងតារាងខាងលើផងដែរ។ លទ្ធផលនៃការគណនារកចំនួនអាសនៈក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត បានបង្ហាញថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបានអាសនៈ ៧៧.៦១% (ស្មើ ៣០៥អាសនៈ) នៃអាសនៈសរុបទូទាំងប្រទេស ចំនួន ៣៩៣ រីឯគណបក្សសង្គ្រោះជាតិមានចំនួន ២១.៨៨% (ស្មើ ៨៦អាសនៈ) គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច ទទួលបានចំនួន ០.៥១% (ស្មើ ២អាសនៈ) រីឯគណបក្សជាតិនិយម គណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ជាមួយ និងគណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ មិនទទួលបានអាសនៈក្រុមប្រឹក្សារាជធានីខេត្តក្នុងខេត្តណាមួយនោះទេ។ លទ្ធផលបានបង្ហាញទៀតថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ទទួលបានអាសនៈជាមធ្យម ៧៩.៣៤% និងអាសនៈដែលទទួលបានតិចបំផុតក្នុងខេត្ត គឺ ៥៧.១៤% ។

បើក្នុងករណីក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់គណបក្សជាតិនិយម បោះឆ្នោតតាំងទ្រ គណបក្សផ្សេងវិញ លទ្ធផលបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា

គណបក្សទាំងអស់មិនមានអ្វីប្រែប្រួល ច្រើនទេសម្រាប់អាសនៈដែលទទួលបាន ប៉ុន្តែសម្រាប់សម្លេងគាំទ្រធ្វើឲ្យមានការប្រែប្រួល។

ទោះបីគណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច គណបក្សជាតិនិយម និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យ ចូលគាំទ្រទៅខាងគណបក្សណាមួយ អាចជាគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ឬគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ក៏លទ្ធផលអាសនៈរបស់គណបក្សទាំងពីរនេះ មិនមានអ្វីប្រែប្រួលច្រើននោះដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត លទ្ធផលជាក់ស្តែងវាអាចមានការប្រែប្រួល បើសិនជាក្រុមប្រឹក្សារបស់គណបក្សខ្លួនមិនបានបោះឆ្នោតឲ្យក្រុមប្រឹក្សារាជធានីខេត្តរបស់ខ្លួន ឬត្រូវបានអ្នកដទៃទិញទឹកចិត្ត។

លទ្ធផលបោះឆ្នោតនេះក៏អាចប្រែប្រួលដោយសារភាពមិនប្រក្រតី ដូចជាការប៉ុនប៉ងទិញសន្លឹកឆ្នោត ផ្តល់សម្ភារៈ ថវិកា ឬ/និង គម្រោងដកតួនាទី ឬផ្តល់តួនាទី ការតម្រូវឱ្យអង្គបោះឆ្នោតធ្វើសម្បថ ឬសច្ចាប្រណិធាន សន្យាបោះឆ្នោតជូនគណបក្សរបស់ខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សារាជធានីខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុងស្រុក និងខណ្ឌ ជាទង្វើ ខុសច្បាប់បោះឆ្នោតកម្ពុជា និងខុសគោលការណ៍សកលនៃ ការគោរពឆន្ទៈដោយសេរីរបស់អ្នកបោះឆ្នោត។ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយសមាជិក ក្រុម

ប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួន មុនការបោះឆ្នោតនេះខុសពីធម្មតា ដោយសន្យាឲ្យថវិកាចំនួន ១លាន៣ម៉ឺនដុល្លារសម្រាប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួនសរុបចំនួន ៨២៩២នាក់។

ខុមហ្វ្រែល សូមផ្តល់អនុសាសន៍ថា គួរតែធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់លើប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតអស់កលជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ខេត្ត និងក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដោយដាក់បញ្ចូលជាមួយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ក្នុងថ្ងៃបោះឆ្នោតតែមួយ ដោយឲ្យមានសន្លឹកឆ្នោតខុសគ្នា និង/ឬយ៉ាងហោចណាស់ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោតនេះគួរត្រូវបានបើកចំហរបង្កើនការចូលរួម និងមានតម្លាភាពឱ្យបានច្រើន ដោយបង្កើនអង្គបោះឆ្នោត និងអ្នកបោះឆ្នោតរួមមាន អង្គវិជ្ជាជីវៈ តំណាងកសិករ តំណាងកម្មករ និងតំណាងគ្រូពេទ្យជាដើម។ល។

ក្នុងករណីបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ពីប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិនេះគួរមានសិទ្ធិអំណាចជ្រើសតាំងអភិបាល និងសមាជិកគណៈអភិបាលរបស់ខ្លួន។

**ការផ្សាយសម្លេងសង្គមស៊ីវិលជាយន្តការ
មួយដើម្បីអប់រំអ្នកបោះឆ្នោត អនុញ្ញាតឲ្យ
ម្ចាស់ឆ្នោតបានបញ្ចេញមតិយោបល់ពី
បញ្ហានានាដ៏ទាក់ទងនឹងការបោះឆ្នោត
និងនយោបាយ!!**

កម្មវិធីវិទ្យុនៃការផ្សាយសម្លេងសង្គមស៊ីវិល រៀងរាល់ព្រឹក ចាប់ពី
ម៉ោង៧:៣០-៨:៣០ តាមរយៈវិទ្យុសំបុកឃ្មុំ FM 105 Mhz ៖
-ថ្ងៃចន្ទ និង អង្គារ ៖ កម្មវិធី “សម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត”
-ថ្ងៃពុធ ៖ កម្មវិធីសិទ្ធិមនុស្ស របស់សមាគមអាដហុក
-ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៖ កម្មវិធី “ស្ត្រីអាចធ្វើបាន”
-ថ្ងៃសុក្រ ៖ កម្មវិធី “ឃ្លាំមើលប្រចាំសប្តាហ៍”
-ថ្ងៃសៅរ៍ ៖ កម្មវិធី “ទៅ ឬមិនទៅ” (យុវជន និងនយោបាយ)

ទូរស័ព្ទសម្រាប់ចូលរួម៖ ០២៣ ៨៨ ៥៧ ៤៥/ ០១២ ៤៣ ៣៤
៣៧ និង ០១៦ ៥៤ ៤៣ ៩៨

គណៈកម្មការ ព្រឹត្តិបត្រ អ្នកឃ្លាំមើល

- ១. លោក **គង់ បញ្ញា** ទីប្រឹក្សាយោបល់
- ២. លោក **សួន យុធា** ទីប្រឹក្សាច្បាប់
- ៣. លោក **សួន សឿន** ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស
- ៤. លោក **Rob Savage** អ្នកនិពន្ធ និងអ្នកថតរូប
- ៥. កញ្ញា **ភោគ ស្រីពេជ្រ** រចនាព្រឹត្តិបត្រ និងការផ្សាយ
- ៦. លោក **Rob Savage** អ្នកនិពន្ធ និងអ្នកថតរូប
- ៧. លោក **ស៊ុន ធីត្យសីហា** លេខាអ្នកនិពន្ធ និងថតរូប
- ៨. លោក **ហាស សេរីសោភណ្ណ** លេខាអ្នកនិពន្ធ និងថតរូប

សេចក្តីជូនដំណឹង

ព្រឹត្តិបត្រ **អ្នកឃ្លាំមើល** ផលិតឡើង ដើម្បីបំពេញចន្លោះ ព័ត៌មានរវាងប្រជាពលរដ្ឋជាម្ចាស់ឆ្នោត និងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ អ្នកដឹកនាំ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមស្ថាបនា និងអភិវឌ្ឍន៍សង្គមប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។

ប្រសិនបើលោក អ្នកនាង កញ្ញា មានសំណូមពរ ឬបំណងចូលរួមយោបល់ ឬស្នើសុំព្រឹត្តិបត្រ និងឯកសារផ្សេងៗដែលផលិតឡើងដោយ ខុមហ្វ្រែល សម្រាប់រក្សាទុក ឬសិក្សាស្រាវជ្រាវសូមទំនាក់ទំនងមកការិយាល័យខុមហ្វ្រែល ឬចូលទៅកាន់បណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គម របស់ខុមហ្វ្រែល មានដូចជា គេហទំព័រ (www.comfrel.org) ហ្វេសប៊ុក ឬកាស៊ីយ៉េដ្យានដូចបាន ផ្តល់ជូននេះ យើងខ្ញុំនឹងដោះស្រាយជូនរាល់បញ្ហារបស់លោក អ្នកនាង កញ្ញា ដោយមេត្រីភាព។

សូមអរគុណ !

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

អាសយដ្ឋាន ៖ ផ្ទះលេខ ១៣៨ ផ្លូវលេខ ១២២
សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ ៖ ០២៣ ៨៨៤ ១៥០

ទូរសារ ៖ ០២៣ ៨៨៣ ៧៥០

អ៊ីម៉ែល ៖ comfrel@online.com.kh

គេហទំព័រ៖ www.comfrel.org

COMFREL: www.comfrel.org; www.facebook.com/cvv.org;
www.facebook.com/comfrel.org; www.ustream.tv/channel/comfrel
or www.youtube.com/user/comfrel or twitter: [@comfrel](https://twitter.com/comfrel)

CVV: www.cambodianvotervoice.org; www.facebook.com/cvv.org;
www.youtube.com/user/CambodianVoterVoice; and twitter.com/CamVoterVoice

